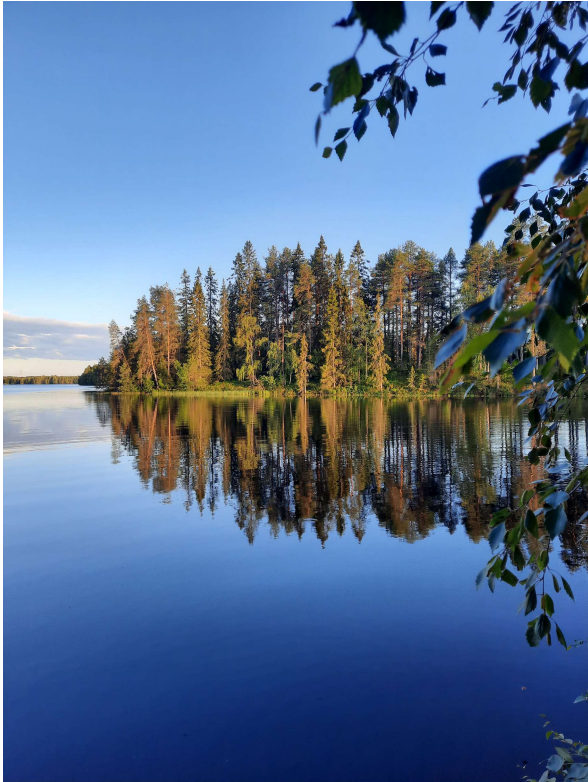

TALOUSARVIO 2022 JA
TALOUSSUUNNITELMA
2023-2024

1. JOHDANTO	4
1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2022	4
1.2 Kuntastrategia	5
1.3 Organisaatorakenne	8
1.4 Taloussuunnittelua koskevat säännökset	9
2. TALOUSARVION YLEISPERUSTEET	10
2.1 Suunnitteluperusteet ja kehitysnäkymät	10
2.2 Hyvinvoinnin edistäminen	12
2.3 Konsernijohdolle ja tytäryhteisöedustajille asetetut tavoitteet	13
3. KÄYTTÖTALOUSOSA	15
3.1 Toimintakulujen jakautuminen	15
4. ELINKEINOPROSESSI	16
4.1 Elinvoimapalvelut	16
4.1.1. Elinvoimapalveluiden käyttötalouden määräraha	16
4.1.2. Elinvoimapalveluiden toiminnalliset tavoitteet	17
4.1.3. Utajärven yrityspuisto Oy	19
4.1.5. Hankkeet	23
4.1.6. Strategian toteuttaminen	25
4.2 Elinympäristöpalvelut	25
4.2.1. Elinympäristöpalveluiden käyttötalouden määrärahat	26
4.2.2. Asunto-osakeyhtiöt	31
5. HALLINTO- JA TUKIPALVELUPROSESSI	34
5.1 Hallinto- ja tukipalveluiden käyttötalouden määräraha	34
5.2 Hallinto- ja tukipalveluiden toiminnalliset tavoitteet	35
5.3 Henkilöstösuunnitelma	37
5.4 Henkilöstö	38
6. HYVINVOINTIPROSESSI	40
6.1 Hyvinvointipalvelut	40
6.1.1 Hyvinvointipalveluiden käyttötalouden määräraha	40
6.1.2. Hyvinvointipalveluiden toiminnalliset tavoitteet	40
7. KASVATUSPALVELUT	49
7.1 Kasvatuspalveluiden käyttötalouden määräraha	49
7.2 Kasvatuspalveluiden määrärahojen jakautuminen	49
7.3 Kasvatuspalveluiden toiminnalliset tavoitteet	50
8. TULOSLASKELMAOSA	53
8.1 Tuloslaskelmaosan tavoitteet ja tunnusluvut	54
9. INVESTOINTIOSA	55

10. RAHOITUSOSA.....	57
10.1. Rahoitusosan tavoitteet ja tunnusluvut	58
11. TALOUSARVION SITOVUUS	59
12. MUUN TASEYKSIKÖN KÄYTTÖTALOUSOSA JA SUUNNITELMA	60

1. JOHDANTO

1.1 Kunnanjohtajan katsaus vuoteen 2022

Vuosi 2021 on ollut maailmanlaajuisesti poikkeuksellinen koronaepidemian vuoksi. Korona on vaikuttanut ihmisten hyvinvointiin sekä kansantalouden tasapainoon. Kunnat saavat kuitenkin korvausta koronan aiheuttamiin rokotus-, testaus-, jäljitys- ja hoitokustannuksiin. Valtion taloudellinen tuki kunnille on tärkeä. Näin pystymme paremmin välttämään koronan mahdollisesti aiheuttaman alijäämän vuonna 2021 ja rakentamaan vuoden 2022 talousarvion kestävämmälle pohjalle.

Hyvinvointialueuudistus ja sen tuomat muutokset kuntien toimintaan ja talouteen haastavat kuntia jo vuoden 2022 talousarvion osalta. Osana uudistusta kuntien tulee kiinnittää huomiota myös rakenteellisiin uudistuksiin. Jatkossa kunnan roolissa korostuu kunnan asema paikallisena, ihmisten yhteisön, rakentajana. Samalla kunnan rooli muuttuu vahvemmin palveluiden järjestäjästä alueen elinvoiman, hyvinvoinnin, yrittäjyyden ja työllisyyden edistäjäksi.

Utajärven kunnan talous on ollut useita vuosia ylijäämäinen. Kunnan menojen kehityksen voi toimintakateen perusteella todeta olleen maltillista. Talouden pitäminen tasapainossa on haastavaa ottaen huomioon kunnan tulevien vuosien investointitarpeet. Olemme viime vuosina joutuneet investoimaan voimakkaasti esimerkiksi rakentamalla Hyvän elämän keskuksen sekä akuuttivuodeosaston. Lisäksi strategian mukaisten kärkihankkeiden toteutuminen luo investointitarpeita elinkeinoelämän osalta. Kunnan tulopohja on riippuvainen valtionosuuksista ja meidän tulee toiminnassamme etsiä keinoja tulopohjan vahvistamiseen, erityisesti viemällä eteenpäin strategisia tuulivoimahankkeita resurssiviisauden tiekartan mukaisesti. Osana päivitettyä kuntastrategian toimeenpano-ohjelmaa teemme suunnitelmallisesti työtä parantaaksemme kunnan huoltosuhtetta, kasvattaaksemme väkilukua, luodaksemme lisää työpaikkoja sekä pitääksemme yllä kunnan veto- ja pitovoimaa.

Vuoden 2022 talousarvio perustuu kuntastrategian mukaisiin toimenpiteisiin. Tulemme panostamaan palvelujen laatuun myös ensi vuonna. Olemme valmistelleet strategian mukaisia toimenpiteitä uuden valtuuston kanssa syksyn valtuustoseminaareissa osana kunnan ensi vuoden talousarvioprosessia. Uusi strategia tullaan hyväksymään loppuvuodesta 2021. Osana talousarvion ja strategian valmistelua on myös arvioitu tulevia investointeja yhdessä valtuuston kanssa. Vuonna 2022 tullaan viemään eteenpäin Mustikkakankaan infrainvestointeja risteys- ja kaavateiden osalta, kunnan rivitalo- ja vuokratiloja sekä liikunta- ja nuorisotaloa peruskorjataan, saneeraamme ja korjaamme vesi- ja viemäriverkostoa, korjaamme ja rakennamme lasten liikunta- ja ulkoilu- ja ulkoilupaikkoja. Myös maakiinteistöjen sekä asunto-osakkeiden oston on varattu määrärahoja. Kunta vie osana matkailun kehittämistä eteenpäin Rokuan Fasilitteettipiste hanketta, jossa Rokualle rakennetaan pysäköintialue, joka sisältää jäte- sekä vesipisteen ja wc-tilat.

Ensi vuonna panostamme edelleen kuntabrändin vahvistamiseen, tarjoamme lapsiperheille lapsiperhepaketin mukaisia etuja, järjestämme kuntalaisten hyvinvointia tukevia tapahtumia sekä viemme eteenpäin Utajärven Unelmakodit hanketta. Lisäksi olemme mukana Rokua Geopark matkailun kehittämishankkeissa yhteistyössä Humanpolis Oy:n kanssa ja jatkamme Oulujokilaakson kuntien välistä yhteistyötä. Vahvistamme edelleen Utajärven Yrityspuisto Oy:n roolia kunnan kehitysyhtiönä ja kehitämme yhtiön kautta monipuolisesti elinkeinoelämää. Viemme eteenpäin monipuolista kaavoitusta sekä asuntotuotannon että tuulivoimahankkeiden osalta.

Elämme ensi vuonna kunnassa vahvaa muutosvuotta. Uusi hyvinvointialue järjestäytyy ensi vuoden aikana ja sosiaali- ja terveystalvet siirtyvät konkreettisesti hyvinvointialueen järjestämisvastuulle vuoden 2023 alusta. Ensi vuoden aikana jatkamme kunnan ja hyvinvointialueen välisten rajapintojen valmistelua. Rajapintayhteistyöhön panostaminen on tärkeää, jotta voimme osaltamme varmistaa tulevan hyvinvointialueen kuntalaislähtöiset sosiaali- ja terveystalvet. Tämä yhteistyö edellyttää tietoa kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen tarpeista ja tähän meidän tulee omassa toiminnassamme panostaa osana tulevaa hyvinvointialueuudistusta.

Kehitys Utajärvellä on ollut viime vuosina positiivista ja tämä kehitys jatkuu, mm. kuntaan muuttaneiden lapsiperheiden määrässä on ollut näkyvissä positiivista kehitystä. Vuoden 2021 aikana toteutetun onnellisuuskyselyn mukaan kuntalaiset ovat edelleen onnellisia, vaikka koronaepidemia on vaikuttanut onnellisuuden negatiivisesti. Strategian mukaisesta lapsiperhepaketista on tullut paljon positiivista palautetta ja pakettia jatketaan myös alkaneella valtuustokaudella. Resurssiviisauden käsikirjan käyttöönotto on lisännyt positiivista liikehdintää elinkeinopuolella. Mustikkakankaan teollisuusalueen sekä Rokuan ydinalueen kaavoitetut tontit on myyty ja tuulivoimapuistojen osalta hankevalmistelut etenevät. Olemme kuntana kulke-
massa oikeaan suuntaan ja tätä suuntaa meidän on hyvä jatkaa luotettavana kumppanina yhteistyössä verkostojemme kanssa.

”Utajärvellä voi yrittää, kasvaa, menestyä, epäonnistua, yrittää uudelleen ja luoda mahdollisuuksia onnellisuudelle ja tehdä tätä yhdessä pikkuisen paremmin kuin muut”.

Kiitokset luottamushenkilöille ja henkilöstölle

Suuret kiitokset luottamushenkilöille luottamuksellisesta ja innovatiivisesta johtamisesta sekä toimivasta yhteistyöstä! Toimivan yhteistyön myötä kuljemme yhdessä oikeaan suuntaan luottavaisin mielin.

Suuret kiitokset henkilöstölle! Työpanoksenne on erittäin arvokasta. Kuntamme peruskivijalat ovat työpanoksenne myötä kunnossa, ja toimintamme on kuntalaislähtöistä ja talvet erittäin laadukkaita. Iloa ja voimia työhönne!

Anne Sormunen,
kunnanjohtaja

1.2 Kuntastrategia

Kuntastrategian tarkoitus ja tausta

Kuntalain mukaan kunnassa on oltava kuntastrategia, joka on valtuuston merkittävin ohjausväline kunnan johtamisessa. Strategiassa valtuusto päättää toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista sekä toimenpiteistä.

Utajärven kunnan strateginen painopiste on yhdessä tehtävä elinvoimainen Utajärvi. Strategian taustalla on yhteinen näkemys, että hyvinvoinnin ja elinkeinoelämän onnistuminen tuottaa elinvoimaa. Elinvoimainen kunta toiminta- ja elinympäristönä houkuttelee alueelle uusia yrittäjiä ja asukkaita. Tavoitteenamme on, että Utajärvi tulee tunnetuksi onnellisista asukkaistaan. Innokas ja onnellinen yhteisömme on kuntamme

elinvoiman lähde. Toimeentulon ja turvan tarjoaminen on yksi tärkeimmistä elinvoimaisen kuntamme elementeistä, minkä vuoksi vahvistamme yritystoiminnan edellytyksiä ja tavoittelemme työpaikkojen määrän lisääntymistä. Strategian mukaisesti Utajärvellä tehdään asiat ”pikkuisen paremmin kuin muut” luovuu-
della, asenteella ja älyllä.

Hyvinvointi on utajärveläisille mukavaa oloa, terveyttä ja kehittymismahdollisuuksia, joita tuemme kunnan tarjoamalla peruspalveluilla. Hyvinvointi kumpuaa mielenrauhasta – inhimillisistä kohtaamisista, turvallista ympäristöstä ja huolta pitävästä onnellisesta yhteisöstä. Elinvoima on Utajärvellä hyvinvoinnin ja elinkeinoelämän yhteensovittamista, josta muodostuu onnellisuus.

Kuntastrategia yhteistyön tuloksena

Tehty strategia on laadittu yhdessä kuntalaisten, sidosryhmien ja henkilöstön kanssa. Nyt laadittu strategia-asiakirja sisältää kuntalain 37 §:n pohjalta muodostetun yhteisen tahtotilan kunnan visiosta vuoteen 2030 asti sekä näkemyksen toimintakulttuurista, kehittämisen painopisteistä sekä valtuustokauden tavoitteista, toimenpiteistä ja tulostavoitteista vuoteen 2026 asti. Strategiaa on päivitetty uuden valtuuston kanssa syksyn valtuustoseminaareissa osana talousarviovalmistelua ja uusi strategia tullaan hyväksymään syksyn 2021 aikana.

Strategiset tulostavoitteet toteutetaan yhdessä ohjelmien kautta

Tulevaisuuden Utajärvi tehdään yhdessä, minkä vuoksi tämän strategian painopisteet ja tulostavoitteet sitovat jokaista kuntaorganisaation toimialaa. Strategian tavoitteet antavat suuntaa operatiiviselle kehittämiselle ja vuosittaisten toimenpiteiden suunnittelulle. Strategiaa toteuttavat toimialakohtaiset toimenpiteet viedään vuosittain talousarvioon ja muihin toimeenpanoasiakirjoihin. Toimialat toteuttavat strategiasta johdettuja toimenpiteitä kuntastrategian toimeenpano-ohjelman mukaisesti. Lisäksi kuntalaisten hyvinvoinnin strategisia painopisteitä toteutetaan hyvinvointikorttien (hyte-kortit) kautta, jotka ohjaavat sekä hyvinvointi-, elinkeino- ja tukiprosesseja että myös sidosryhmiä mm. kunnan avustuksia hakevia järjestöjä ja kyläseuroja. Näiden korttien kautta saadaan valtuustotasolle tiedoksi myös sidosryhmien konkreettiset kuntalaisten hyvinvoinnin toiminnot.

Ohjelmajohtaminen strategisen johtamisen välineenä

Strategiaa johdetaan kunnassa yllä kuvattujen ohjelmien ja hyte-korttien eli ohjelmajohtamisen periaattein saadaksemme aikaan konkreettisia tuloksia. Tulokset ja saatavat hyödyt eivät olisi mahdollisia ilman yhteistyötä. Ohjelmajohtaminen on myös tapa kommunikoida tavoitteista ja keinoista muille sidosryhmille ja se on myös ohjausväline sidosryhmäyhteistyöhön. Ohjelmat toimivat kunnassa täten hyvänä siltana strategian ja konkreettisten toimenpiteiden välillä.

Kuntastrategian rakenne

Utajärven kunnan strateginen johtaminen koostuu kolmesta eri tasosta: yhteisestä visiosta, johon suunnamme pitkällä aikavälillä, valtuuston asettamista lyhyemmän tähtäimen pää- ja tulostavoitteista, kehittämisen painopisteistä sekä niitä operatiivisella tasolla toteuttavista ohjelmista.

Strategian toteutumisen arviointi

Strategia on elävä asiakirja, joten sen toteutumista arvioidaan säännöllisesti valtuustoseminaareissa ja tilinpäätöksissä (= ohjelmakauden tulostavoite) ja sitä päivitetään kerran valtuustokaudessa (= tulostavoitteet). Viimeisimmät arviointi- ja linjauskeskustelu käytiin valtuustoseminaarissa lokakuussa 2020 osana edellisen valtuuston itsearviointia ja syyskuussa 2021 uuden valtuuston ensimmäisessä strategiaseminaarissa. Arvioinnilla varmistetaan strategian tarkoituksenmukaisuus ja talousarviosuunnittelun ohjautuvuus. Arviointiprosessia kehitetään ja suunnitellaan yhdessä tarkastuslautakunnan kanssa.

Tämä taloussuunnitelma toimii Utajärven kunnan hyvinvointikertomuksen toimeenpanosuunnittelmana vuonna 2022.

Arvot eli strategiaa edistävät johtamisen periaatteet

Sitoutuminen

Osallistumme aktiivisesti kunnan kehittämiseen ja autamme ja kannustamme toinen toisiamme. Kannamme vastuamme päätöksistä ja sitoudumme niiden toteuttamiseen ja seurantaan.

Inhimillisuus

Olemme helposti lähestyttävä, luotettava ja yhteistyötä arvostava kumppani. Toiminnassamme korostuu tasapuolisuus ja oikeudenmukaisuus. Pyrimme kaventamaan hyvinvointieroja.

Avoimuus

Olemme rehellisiä ja vuorovaikutteisia viestijöitä. Huomiomme kaikkien mielipiteet ja kunnioitamme toisiamme. Puhumme toisillemme arvostavasti ja tuomme asiat esille objektiivisesti.

”Näiden arvojen kautta rakennamme yhdessä rentoa luottamuksen ilmapiiriä, jossa asioita voidaan tehdä myös pilke silmäkulmassa pikkuisen paremmin kuin muut”.

Visio

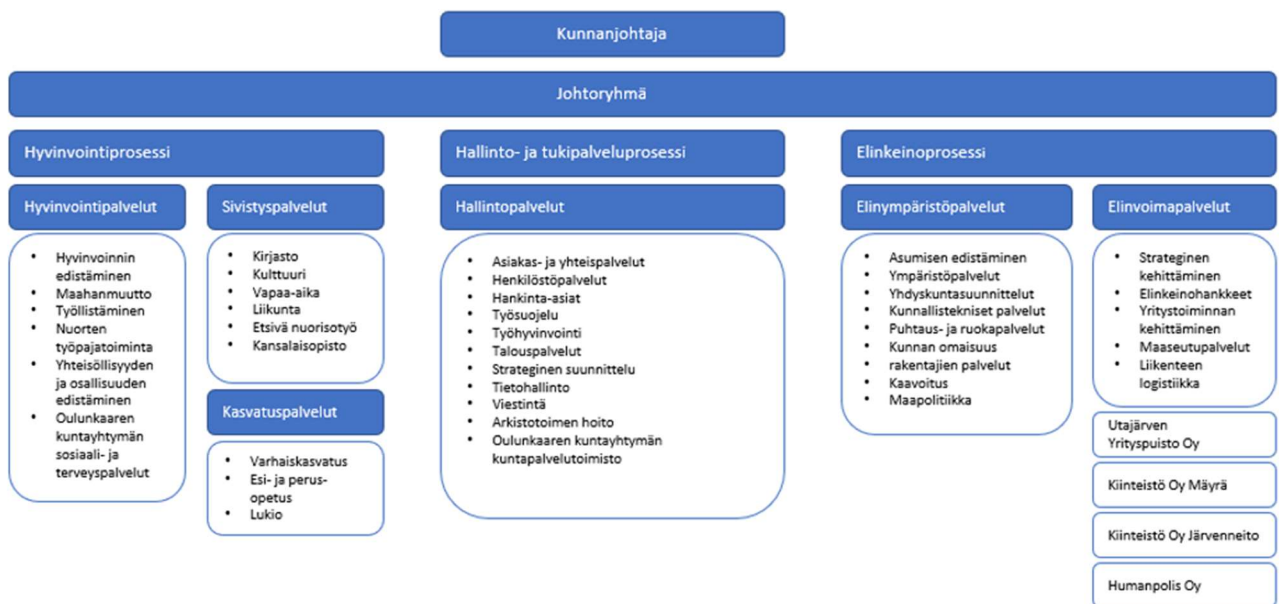
Utajärvi on vuonna 2030 onnellisuuden edellytyksiä luova kunta. Päämääränämme on ylläpitää Utajärvellä laadukkaita palveluita ja kehittää kunnan toimintaa toimimalla ”pikkuisen paremmin kuin muut”. Onnellisilla kuntalaisilla on mahdollisuus tehdä töitä ja harrastaa sekä olla osa välittävää yhteisöä.

1.3 Organisaatiorakenne

Kaavio. Utajärven kunnan luottamushenkilöorganisaatio.

Toimielinten määrä väheni 1.8.2021 alkaneen valtuustokauden alussa yhdellä sivistys- ja hyvinvointivaliokuntien yhdistyessä hyvinvointivaliokunnaksi. Hyvinvointivaliokunnassa on seitsemän jäsentä kuten elinkeinovaliokunnassa. Myös valtuutettujen lukumäärä muuttui valtuustokauden alussa. Kunnassa on 1.8.2021 alkaen 19 valtuutettua aiemman 17 valtuutetun sijaan.

Kaavio. Toimialojen organisaatio.

Kunnassa on kaksi pääprosessia, jotka ovat hyvinvointiprosessi ja elinkeinoprosessi. Hyvinvointiprosessiin kuuluvat hyvinvointi- ja sivistyspalveluiden sekä kasvatuspalveluiden toimialat. Elinkeinoprosessiin kuuluvat elinvoimapaalvelut, elinympäristöpalvelut, asumis- ja rakentamispalvelut, Utajärven Yrityspuisto Oy, Kiinteistö Oy Järvenneito, Kiinteistö Oy Mäyrä ja osakkuusyhteisö Humanpolis Oy.

Toimikunnat ja työryhmät

Vaalitoimikunta	Liikenneturvallisuusryhmä
Yhteistyötoimikunta	Nuorten ohjaus- ja palveluverkosto

1.4 Taloussuunnittelua koskevat säännökset

Kuntalaki

Talousarvion ja -suunnitelman valmistelusta, rakenteesta ja sisällöstä sekä sen hyväksymisestä, muuttumisesta ja sitovuudesta säädetään kuntalain 14 §:ssä.

Valtuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta. Valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä päättää talouden, rahoituksen ja sijoitustoiminnan perusteista ja hyväksyä talousarvio (KuntaL 14 §).

Valtuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi (KuntaL 110.1 §).

Talousarvion valmistelusta vastaa kunnanhallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet (KuntaL 110.2 §).

Talousarvioon tulee ottaa tehtävien ja toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä tulee osoittaa, miten rahoitustarve katetaan. Määräraha ja tuloarvio voidaan ottaa brutto- tai nettomääräisenä. Talousarviossa ja -suunnitelmassa on käyttötalous- ja tuloslaskelmaosa sekä investointi- ja rahoitusosa (KuntaL 110.4 §).

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee katata enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan (KuntaL 110.3 §).

Kunnan säännöt ja ohjeet:

Hallintosääntö

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje

Poistosuunnitelma

Konserniohje

Hyvä hallinto- ja johtamistapa Utajärven kunnan tytäryhtiöissä

Riskienhallintapolitiikka

2. TALOUSARVION YLEISPERUSTEET

2.1 Suunnitteluperusteet ja kehitysnäkymät

Valtiovarainministeriön syksyn 2021 ennusteen mukaan Suomen talouskasvu pysyy vahvana loppuvuonna ja jatkuu vuonna 2022. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,9 % vuonna 2022 ja 1,4 % vuonna 2023.

Vaikka paikallishallinnon menojen kasvu hidastuu vuonna 2022 covid-19-kriisin helpottaessa, heikkenee paikallishallinnon rahoitusasema voimakkaasti, kun määräaikaisten tukitoimien vaikutus pienenee tai päättyy. Kertaluonteiset covid-19-kriisistä johtuvat tuet eivät ratkaise kuntatalouden rakenteellista tulojen ja menojen epätasapainoa, joka on seurausta väestön ikääntymisen aiheuttamasta sosiaali- ja terveydenhuoltomenojen kasvupaineesta ja työikäisten määrän vähenemisestä. Kulutusmenojen kasvua ylläpitävät myös hallituksen päättämät tehtävien laajennukset, hoito- ja palveluvelan purku sekä hintojen nousu. Toisaalta sote-uudistus saattaa kannustaa kuntia hillitsemään sote-menojen kasvua.

Kunta-alan työ- ja virkaehtosopimukset ovat katkolla helmikuun lopussa 2022. Henkilöstökulut muodostavat paikallishallinnon suurimman kuluerän, ja siksi kunta-alan palkkaratkaisuilla on suuri merkitys sen kustannuskehitykselle. Panielaskelmassa paikallishallinnon ansiokehityksen on oletettu mukailevan koko kansantalouden ennustettua ansiokehitystä vuosina 2022–2025. Työmarkkinoiden kireys näkyy jo kunta-alalla, sillä TEM:in ammattibarometrin mukaan työnantajilla on pulaa etenkin terveydenhuollon ja sosiaalityön ammattilaisista, mutta myös varhaiskasvatuksen opettajien rekrytoinneissa on ollut haasteita.

Vuonna 2023 sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen tehtävät siirretään hyvinvointialueille ja niitä vastaava rahoitus valtiolle. Sekä paikallishallinnon tulot että menot lähes puolittuvat uudistuksen seurauksena. Paikallishallintoon luettavat tehtävät painottuvat uudistuksen jälkeen entistä vahvemmin nuorien ikäluokkien palveluihin kuten varhaiskasvatukseen ja koulutukseen, joiden palvelutarve laskee 2010-luvun syntyvyyden laskun vuoksi. Palvelutarpeen laskun vaikutusta on hieman pehmennetty kehitysarviossa, sillä valmiudet sopeuttaa palvelutuotantoa nopeasti vaihtelevat eri kunnissa.

Paikallishallinnon investoinnit ovat kasvaneet viimeiset 15 vuotta ja kasvu on ollut hyvin ripeää muutaman viime vuoden aikana. Paikallishallinnosta siirtyy hyvinvointialueiden mukana pois investointeja 1,2 mrd. euron edestä. Vaikka investointien nopeimman kasvuvaiheen arvioidaan olevan jo takanapäin, oletetaan investointien pysyvän korkealla tasolla koko tarkastelujakson ajan. Paikallishallinnon menojen ja tulojen rakenteellinen epätasapaino kasvattaa paikallishallinnon velkaantumista vuoteen 2023 saakka. Sote-uudistuksen seurauksena paikallishallinnolta siirtyy n. 4,6 mrd. euroa velkaa hyvinvointialueille vuonna 2023. Paikallishallinto jää painelaskelmassa alijäämäiseksi myös sote-uudistuksen jälkeen, mutta alijäämä tasaantuu 0,6 prosenttiin suhteessa BKT:hen vuosina 2024–2025. Tämä näkyy myös paikallishallinnon velkasuhteen kasvun hidastumisena. (Lähde: VM talousennuste syksy 2021)

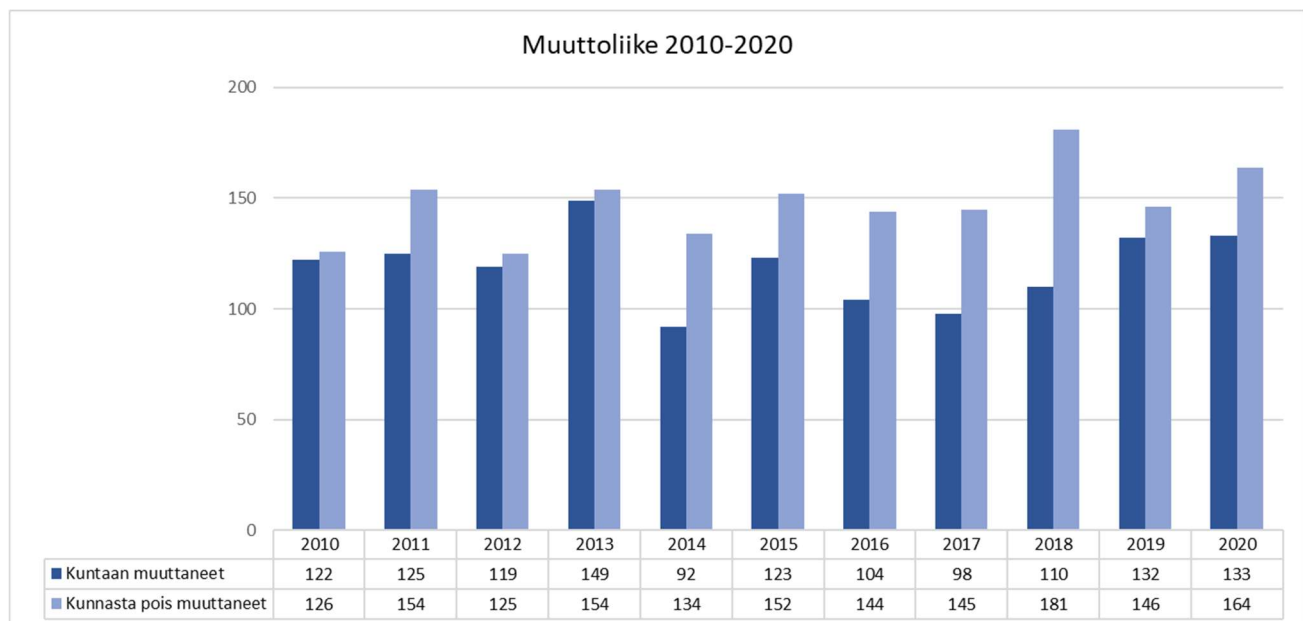
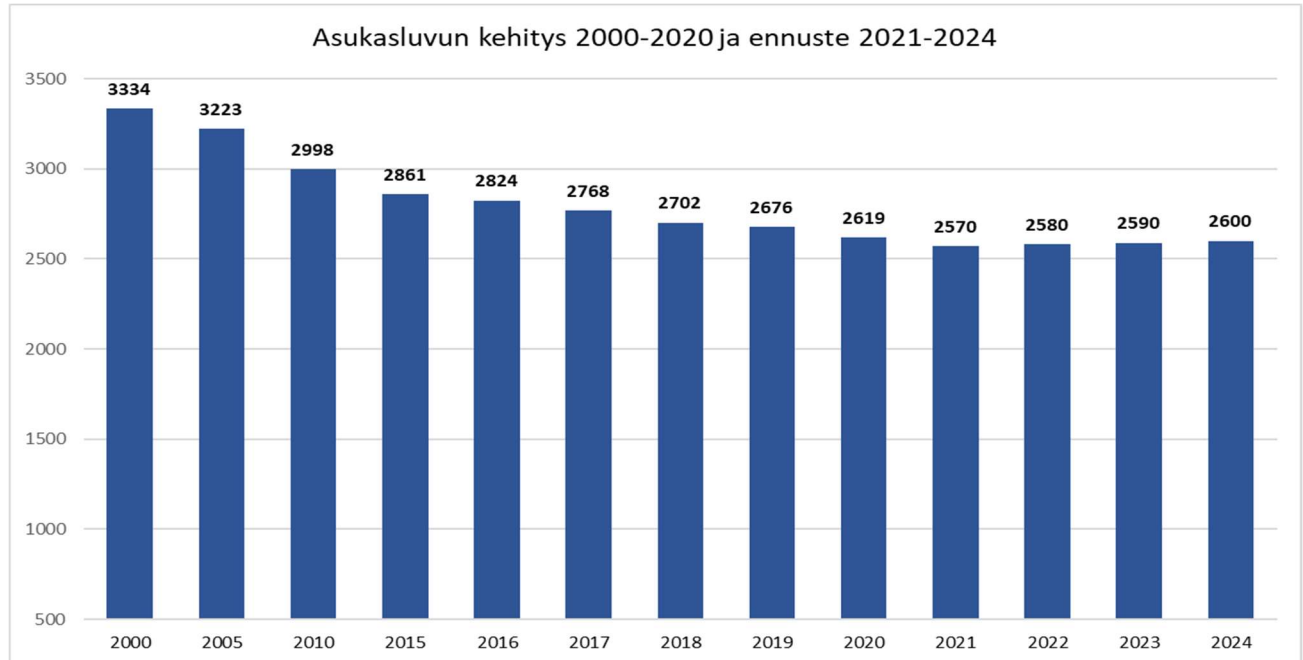
Utajärven kunnan, syksyllä 2019 käydyissä talousarvioraamikeskusteluissa, tuotiin esiin kunnan taseen ylijäämät ja niiden käyttömahdollisuudet. Keskusteluissa päädyttiin siihen, että näitä ylijäämiä voitaisiin purkaa hallitusti käyttötalouteen. Vuosittaiseksi tuloslaskelman alijäämäksi sallittaisiin strategian mukaisista toimenpiteistä muodostuneet kulut, siten että ne olisivat enintään 150 000 euroa vuodessa.

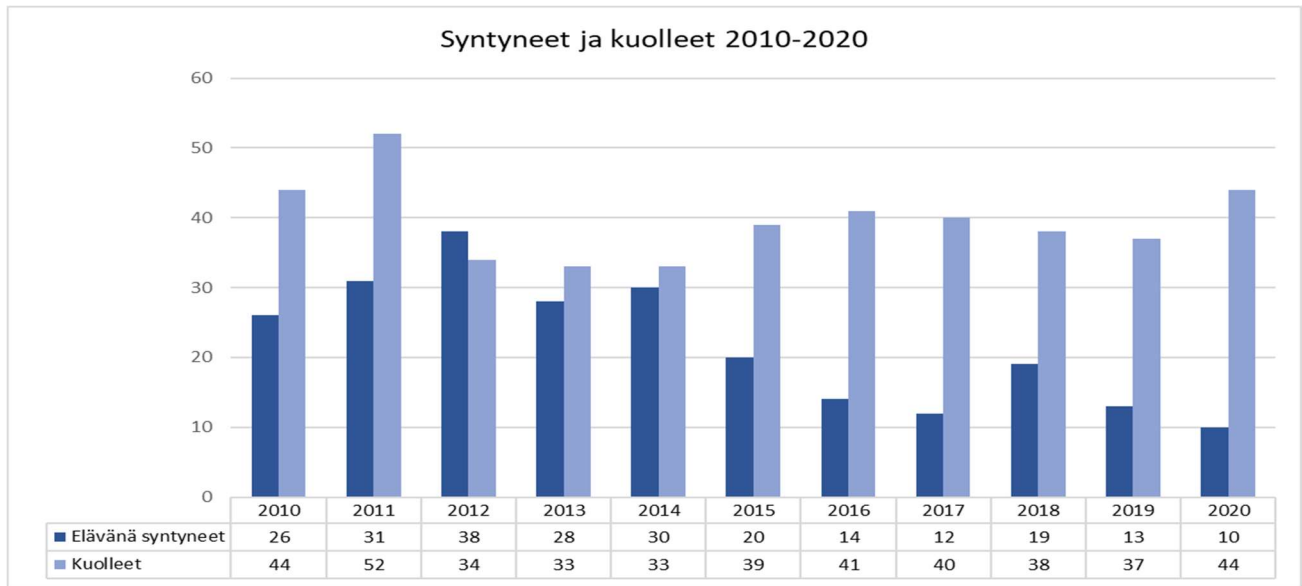
Vuoden 2022 talousarviossa strategiabudjetin osuus (ulkoinen ja sisäinen) on n. -172 000 euroa.

Talousarviovalmistelussa käytettiin valtionosuuksien ja verotulojen arvioinnissa kuntaliiton antamia laskelmia ja ennusteita. Ne näyttävät lisäystä valtionosuuksiin 4,81 % verrattuna vuoden 2021 talousarvioon. Vuodelle 2022 verotuloennuste näyttää 2,04 % lisäystä. Tästä tuloveroennuste on 6,53 % enemmän,

kiinteistöveroennuste 1,67 % ja yhteisöveroennuste peräti 14,3 % vähemmän verrattuna vuoden 2021 budjetin verotuloennusteisiin. Tälle verorahoitus pohjalle rakennettiin talousarvio vuodelle 2021.

Suunnitelmavuosien 2023–2024 budjettiin sisältyy huomattavaa epävarmuutta ja siihen tuleekin suhtautua suuntaa antavasti.

2.2 Hyvinvoinnin edistäminen

Hyvinvoinnin edistäminen

Kuntalain 1 §:n mukaisesti kunta pyrkii edistämään asukkaidensa hyvinvointia ja kestävästä kehitystä alueellaan. Hyvinvointia edistääkseen kunta:

- kehittää kunnan elinvoimaa ja toimintakykyä pitkäjänteisesti ja kokonaisvaltaisesti,
- tunnistaa eri-ikäisten kuntalaisten hyvinvointitarpeet sekä -odotukset ja luo sille edellytyksiä mm. hyvinvointipalveluilla,
- ehkäisee ja vähentää aktiivisesti sosiaalisia ongelmia ja eriarvoisuutta ja
- tiedostaa, että hyvinvoinnin edistäminen on kunnan asukkaiden ja eri yhteisöjen yhteinen asia.

Hyvinvointipalveluiden tavoitteena on kokonaisvaltainen ja laaja-alainen kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen strategisten tavoitteiden ja hyvinvointikertomukseen linjattujen painopisteiden ohjaamana. Utajärven kunta on allekirjoittanut maakunnallisen hyvinvointisopimuksen vuosille 2019-2025, jossa kunnat ovat sitoutuneet yhteiseen hyvinvointikäsitykseen ja haluun edistää ja kehittää pohjoispohjalaisten hyvinvointia. Hyvinvoinnin edistämiseen sisältyy myös turvallisuus.

Hyvinvoinnin edistämistyötä tehdään poikkihallinnollisesti jokaisella kunnan toiminta-alueella, joten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuu kunnassa jakaantuu kaikkien hallinnonalojen kesken. Hyvinvointityö toimii tiiviissä yhteistyössä kasvatuspalveluiden kanssa huolehtien yhdessä kunnan hyvinvoinnin ja sivistystyön laadimisesta.

Hyvinvoinnin toimintaa ohjaavaan hyvinvointisuunnitelmaan ja kertomukseen sisältyvät hyvinvoinnin kehittämisen ja edistämisen painopisteet. Nämä ovat kirjattu hyvinvointi (hyte-)kortteihin, joiden tarkoitus on nostaa hyvinvoinnin tärkeimmät strategiset painopisteet kolmesta eri ryhmästä näkyviin.

Ryhmät ovat lapset- ja nuoret, kaikki kuntalaiset ja ikäihmiset. Kortteihin laaditaan tavoitteellisesti painopistealueet, suunnitelmat, resurssit ja mittarit, joiden avulla toiminnasta raportoidaan valtuustolle vuosittain. Hyte kortit ohjaavat sekä hyvinvointi-, elinkeino- ja tukiprosesseja että myös sidosryhmien

toimintasuunnitelmia ja arviointikertomuksia mm. järjestöjä ja kyläseuroja. Näiden korttien kautta saadaan valtuustotasolle tiedoksi myös sidosryhmien konkreettiset kuntalaisten hyvinvoinnin toiminnot. Näiden avulla hyvinvointityön vaikutuksia seurataan ja arvioidaan. Lisäksi raportoinnin tukena on kerran valtuustokaudessa tehtävä onnellisuuskysely. Hyvinvoinnin edistämisen strategiatason painopisteet vuoteen 2022 ovat:

Lapsi- ja nuorisokortti:

Strateginen tavoite: Lapsiperheiden palvelut ja lasten harrastustoiminta

- Jokaisella lapsella on mielekästä tekemistä, josta tulee hyvä mieli.
- Onnellinen ja turvallinen lapsuus ja nuoruus.
- Myönteisen itsetuntemuksen vahvistaminen.
- Hyvät harrastukset hyvinvoinnin edistäjänä.
- Nuoren mielen hyvinvoinnin edistäminen

Kaikki kuntalaiset –kortti:

Strateginen tavoite: Yhteisöllisyys, kuntalaisten kuuleminen ja työikäisten harrastustoiminta.

- Työllisyyden edistäminen.
- Hyvät harrastukset hyvinvoinnin edistäjänä.
- Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen.
- Ennalta ehkäisevän päihdetyön kehittäminen.
- Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen.
- Turvallisuuden edistäminen.
- Kansansairauksien ehkäisy.

Ikäihmiset-kortti:

Strateginen tavoite: läkkäiden kotona pärjäämisen tukeminen

- Turvallinen asuminen ja turvallisuuden tunne.
- Yksinäisyyden vähentäminen.
- Kaatumisen ehkäisy

Kaikki toimialat tarkastelevat omalta osaltaan näitä painopisteitä oman talousarvioraaminsa kautta ja poimivat ne painopisteet, joihin talousarviossa on osoitettu toiminnallista resurssia.

2.3 Konsernijohtolle ja tytäryhteisöedustajille asetetut tavoitteet

Valtuuston päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista (Kuntal 14 §). Valtuuston hyväksymässä kuntastrategiassa on kuntalain 37 §:n mukaan otettava huomioon omistajapolitiikka. Tavoitteilla ohjataan konsernijohtoa, kuntaa eri yhteisöissä edustavia henkilöitä sekä tytäryhteisöjä. Omistajaohjauksella on huolehdittava siitä, että kunnan tytäryhteisön toiminnassa otetaan huomioon kuntakonsernin kokonaisuus.

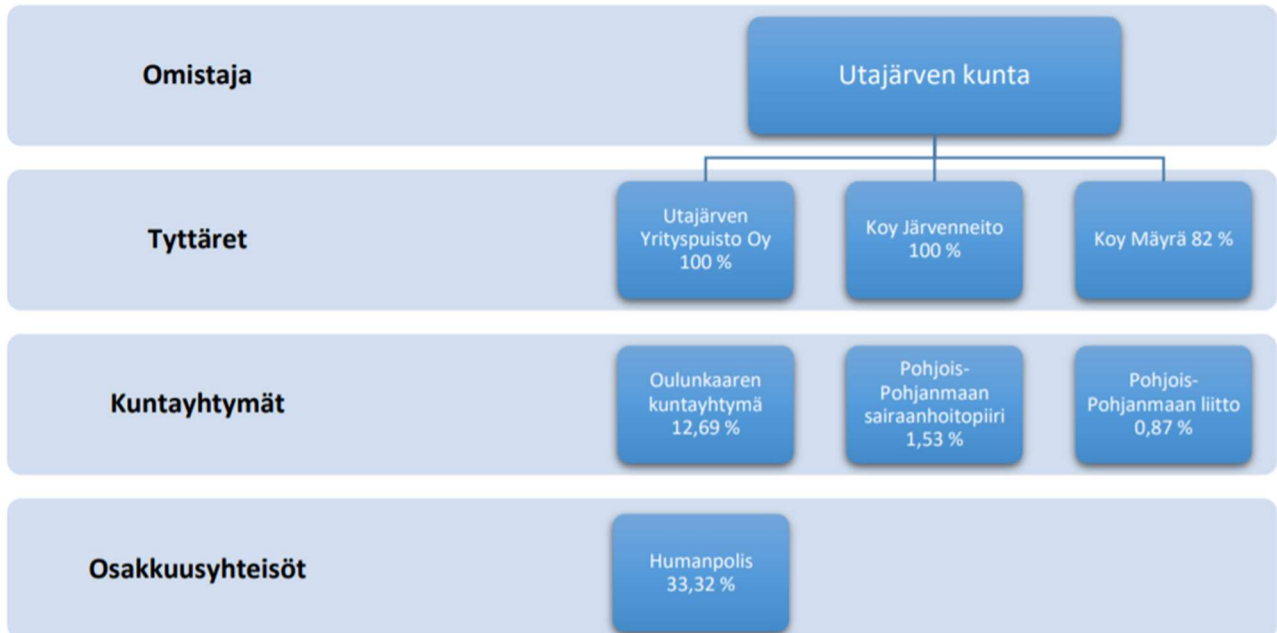
Utajärven kunnan hallintosäännön 20 §:n mukaan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus ja kunnanjohtaja kuntalain 48 §:n mukaisesti.

Utajärven kunnan konserniohje on hyväksytty vuonna 2017. Konserniohjeessa määritellään Utajärven kunnan ja sen omistamien tytäryhteisöjen johtamiseen, ohjaukseen ja seurantaan liittyvistä toimintaperiaatteista. Tavoitteena on varmistaa kunnan omistajapolitiittisten tavoitteiden ja strategioiden saavuttaminen.

Valtuuston tulee ohjata asettamillaan tavoitteilla myös tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Tytäryhteisöjen tulee huomioida toiminnassaan Utajärven kunnan strategia ja osallistua omalta osaltaan sen toteuttamiseen.

TAVOITE	TOIMENPIDE/MITTARI
Raportointi kunnanhallitukselle, krt/vuosi	4 kertaa vuodessa
Säännöllinen ajankohtaiskatsaus merkittävistä muutoksista kunnanhallitukselle, krt/ vuosi	2 kertaa vuodessa
Säännöllinen ajankohtaiskatsaus tarkastuslautakunnalle, krt/ vuosi	Vähintään 1 kertaa vuodessa
Sisäisen valvonnan ja kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tarkastelu, krt/ vuosi	Tilinpäätöksen yhteydessä

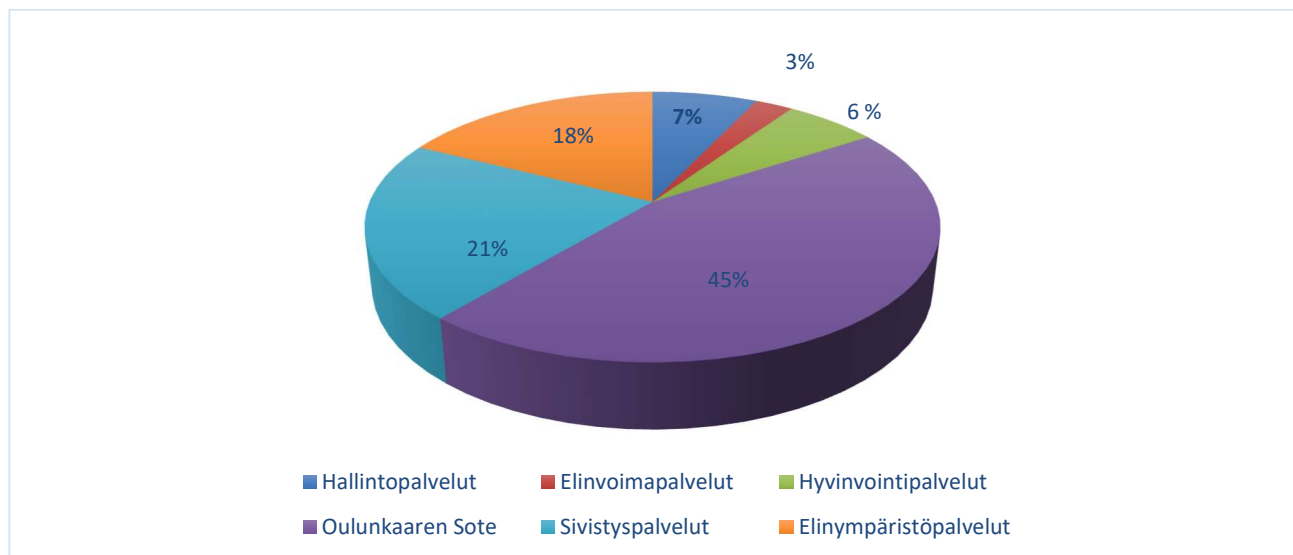
Kuntakonsernin rakenne:

3. KÄYTTÖTALOUSOSA

3.1 Toimintakulujen jakautuminen

Käyttötalousoassa asetetaan kunnan varsinaiselle toiminnalle tavoitteet ja tavoitteiden edellyttämät määrät ja tuloarviot. Valtuusto päättää käyttötalousoan kokonaisuuksista, joille tavoitteita, määrärahoja ja tuloarvioita esitetään. Alla on esitetty kunnan toimintakulujen jakautuminen kirjanpidollisten vastuualueiden mukaisesti vuonna 2022.

4. ELINKEINOPROSESSI

Kunnan elinkeinoprosessi käsittää kunnan omat elinvoimapalvelut, joilla mahdollistetaan strategisten kärkihankkeiden toteutuminen ja strategiabudjetin hallinta sekä tytäryhtiö Utajärven Yrityspuisto Oy:n ja alueellisen osakkuusyhtiö Humanpolis Oy:n sopimuksen mukainen strategiaa tukeva toiminta. Elinkeinoprosessiin kuuluu myös elinympäristöpalvelut sekä kunnan asumispalveluiden palvelukokonaisuudet.

Kunnan elinkeinoelämän roolia on arvioitu viime valtuustokaudella osana valtuuston itsearviontia syksyllä 2020 ja nykyisen valtuuston kanssa valtuustoseminaareissa syyskuussa 2021. Valtuusto on linjannut, että Utajärven Yrityspuisto Oy:tä kehitetään ja resursoidaan strategian mukaisesti suunnitelmallisesti kehitysyhtiönä. Vuoden 2021 alussa hyväksyttiin Humanpolis Oy:n uusi strategia, joka mahdollistaa alueellisen elinkeinoelämän rakenteiden suunnitelmallisen kehittämisen Yrityspuisto Oy:n ja Humanpolis Oy:n välille vuoden 2022 aikana. Tästä yhteistyöstä tehdään erillinen sopimus. Vuokra-asuntokokonaisuuden osalta vuonna 2022 keskitytään ylläpitämään ja kehittämään nykyistä kunnan vuokra-asuntokantaa, koska on nähtävissä, että kuntaan on tulossa ulkopuolista investointia vuokra-asuntotuotantoon.

Talousarviossa esitetyn elinvoimapalvelun resurssien kautta kehitetään kunnan poikkitoiminnallista elinkeinoelämää ja resursoidaan strategian toimenpideohjelmia tukevia toimenpiteitä ja kehittämishankkeita, sidosryhmäverkostoyhteistyötä ja koko kunnan markkinoinnin sekä viestinnän toimenpiteitä. Elinvoimapalveluiden resurssien kautta mahdollistetaan myös alueellinen ja kansallinen verkostoyhteistyö. Tämä tapahtuu käytännössä mm. kuntaverkoston, eri kehitysyhtiöiden ja yrittäjäjärjestöjen ja -verkostojen sekä Oulujokilaakson kuntien, ministeriöiden ja Kuntaliiton yhteistyön kautta. Tavoitteena on vahvistaa koko kunnan elinvoimaa, houkutella kuntaan lisää yrittäjiä ja asukkaita yhteistyössä kunnan hyvinvointi- ja elinkeinoprosessin sekä tytäryhtiöiden kanssa.

4.1 Elinvoimapalvelut

4.1.1. Elinvoimapalveluiden käyttötalouden määräraha

Ulkoinen + Sisäinen	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos-% 2021-2022
TOIMINTATUOTOT	81 782	79 240	74 540	-5,93 %
Myyntituotot	1 770	0	0	0,00 %
Tuet ja avustukset	80 012	79 240	74 540	-5,93 %
TOIMINTAKULUT	-838 334	-886 000	-845 163	-4,61 %
Henkilöstökulut	-74 893	-78 380	-66 329	-15,38 %
Palvelujen ostot	-550 970	-659 910	-600 583	-8,99 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-8 812	-1 000	-1 000	0,00 %
Avustukset	-182 679	-134 160	-157 512	17,41 %
Muut toimintakulut	-20 981	-12 550	-19 740	57,29 %
TOIMINTAKATE	-756 552	-806 760	-770 623	-4,48 %

4.1.2. Elinvoimapalveluiden toiminnalliset tavoitteet

Elinvoimapalveluiden vastuulla on pääasiassa ”Lisää työpaikkoja” -ohjelmassa esitetyt tulostavoitteet. Tämän lisäksi elinvoimapalveluissa on ns. strategiabudjettivaraus, jonka kautta tuetaan kunnan merkittäviä strategisia kehittämiskärkiä. Elinvoimapalveluiden talousarvion kautta resursoidaan verkosto- ja edunvalvontatyötä, strategianmukaisia hankkeita, Utajärven Yrityspuisto Oy:n toimintaa, sen kehittämistä ja vahvistamista sekä Oulujokilaakson kuntien yhteisomisteisen tytäryhteisön Humanpolis Oy:n toimintaa. Lisäksi elinvoimapalveluiden kautta resursoidaan viestintä- ja palvelusihteerin, kulttuurituottajan sekä IT-asiantuntijan työpanosta.

Humanpolis Oy:n strategiaa tukevat toimenpiteet on esitetty elinvoimapalveluiden toiminnallisissa tavoitteissa. Humanpolis Oy on kolmen kunnan (Vaala, Utajärvi, Muhos) yhteinen tytäryhteisö, jonka toiminnan painopisteenä on Rokua Geopark alueen matkailun edistämisen kehittäminen. Humanpolis Oy:n toiminta on resurssina osana elinvoimapalveluita. Humanpolis osallistuu kunnan strategian toteuttamiseen toteuttamalla toimeenpano-ohjelmassa esitettyjä tulostavoitteita ja toimenpiteitä. Yrityspuisto Oy:n osalta toimenpiteet on esitetty omissa kappaleissa.

LISÄÄ TYÖPAIKKOJA	
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025	
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2022 toimenpiteet ja mittarit
<u>Tulostavoite:</u> Elinkeinorakenteen monipuolistaminen. Yrityksien määrän lisääminen. <u>Toimenpiteet:</u> Edistetään yritystoimintaa luomalla edellytyksiä olemalla luotettava kumppani. Toimitaan verkostomaisesti. • Edunvalvonta • Yrityspuisto Oy:n koordinoivan elinkeinohotitiimin säännöllinen toiminta projektisalkun mukaisesti. • Utajärven hiiliviisas teollisuusalueen kehittämistoimenpiteet Resurssiviisauden käsikirjan mukaisesti. • Rokuan ydinalueen kehittämissuunnitelman vaiheittainen toimeenpano • Kehitetään toisen asteen koulutusmahdollisuuksia sekä tarjotaan työssäoppimismahdollisuuksia	Aktiivinen edunvalvonnan toteuttaminen verkostoyhteistyössä. Painopisteenä erityisesti aamuvuorot Ouluun sekä yhteistyö rautatieliikenteen ja VT22 osalta Tervantie ry:n ja Oulujokilaakson kuntien kanssa. Aktiivinen Geopark yritys- ja sidosryhmäyhteistyö. Oulujokilaakson kuntien Ysi-tiimiyhteistyö. • MITTARI: säännölliset kokoukset, edunvalvontamateriaalit, edunvalvontakäynnit ja tapahtumat. Rokuan ydinalueen matkailun edistämisen toimeenpanon varaus: - hyvinvointipuiston suunnittelu Rokuan ydinalueelle - Geopark näyttely rahoitusosuus Yrityspuiston koordinoimana. • MITTARI: Työpaikkojen määrän lisääntyminen. • MITTARI: Yhteisöverotulot jatkavat vuosittaista kasvamista.

Yrityspuiston toiminnan kehittäminen ja vahvistaminen. - Yrityspuisto Oy:n ydintehtävät: toimintaympäristön kehittäminen, kunnan ja alueen markkinointi, monipuolinen elinkeinoelämän kehittäminen, yritysten neuvonta ja tukeminen, yritysten välisen yhteistyön edistäminen, tontit, tilat, aktiivinen verkostoituminen, ulkopuolisten rahoitusten hyödyntäminen Alueellinen yhteistyö Humanpolis Oy:n strategian mukaisesti - Yrityspuisto Oy:n kautta: aluemarkkinointi, matkailun edistäminen vuosikellon mukaisesti, yrittäjäkoulutukset ja -valmennukset, alueelliset tapahtumat ja tilaisuudet sekä hankkeet. - Tehdään suunnitelmallista yhteistyötä Oulujokilaakson kuntien kesken. - Rokua Geopark yhteistyö	Yrityspuisto Oy:n koordinoimaan elinkeinojohtotiimityöskentelyyn osallistuminen. Elinvoimapalveluiden hankevaraukset: - kiertotalouden käsikirja teollisuusalueelle - Purkumateriaalien hyödyntäminen - Hamppuklusterihanke - Tervantien ja Rokuan alueen reitistöhanke. - vaelluskalat ja reitistöhankeet - Leader omarahoitussuodet - pyöräilykuntahanke MITTARI: hankearviointien kautta osana toimialojen tilinpäätöstä Sopimusohjaus Yrityspuisto Oy:n kanssa: hallitus-työskentely. MITTARI: Yrityspuisto Oy:n kautta osana tilinpäätöstä. Humanpolis Oy:n kautta hallitusyhteistyö ja Rokua Geopark rahoitus ohjautuu seuraaviin toimenpiteisiin: - Rokua Geopark hallinnon hoitaminen, mm. UNESCO arviointi 2022 - Saavutettavuuden kehittäminen. - Kohteiden palvelutason parantaminen. - Lähimatkailun kehittäminen. - Yrittäjien, asukkaiden ja päättäjien Geopark osaamisen lisääminen. - Alueellisen yhteistyön vahvistaminen - Kansallisen verkoston ja päättäjäsuhteiden vahvistaminen. - Kansainvälisten verkostojen vahvistaminen. - Kansallisen rahoituksen saaminen. MITTARI: Humanpolis Oy:n strategian kautta osana tilinpäätöstä.
---	--

LISÄÄ ASUKKAITA

VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025

Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025

Vuoden 2022 toimenpiteet ja mittarit

Tulostavoite:

Väkiluvun ja väestörakenteen kehitys ovat positiivisia

Väestön keski-ikä vuonna 2035 on alle 60 vuotta

Toimenpiteet: Rakennetaan Utajärven brändiä ja markkinointia onnellisen yhteisön ympärille. - Markkinoidaan tontteja, asuntoja, viihtyisää ja maaseutumaista ympäristöä sekä luontoharrastusmahdollisuuksia. Viedään uusia osuuskunta-asumisen kohteita aktiivisesti eteenpäin. Ylläpidetään väkiluvun ja väestörakenteen myönteisen kehittymisen tueksi lapsiperhepakettia. - Lapsiperhepaketti: maksuton varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta 1-3 luokkalaisille, kotihoidontuen kuntalisä.	Viestintäsuunnitelman toimeenpano: markkinointi- ja messuresurssointi: viestintä- ja palvelusihteerin sekä kulttuurituottajan työpanos 20 % tukemaan monikanavaista viestintää. MITTARI: Facebook, Instagram ja Twitter tilin, seuraajien lukumäärä sekä kunnan nettisivujen kävijämäärät Strategiabudjettivaraus lapsiperhepaketin resurssointi: maksuton varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta 1-3 luokkalaisille, kotihoidontuen kuntalisä MITTARI: lasten määrän kasvu
---	---

KUNNAN VETO- JA PITOVOIMA	
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025 Valtuustotason toimenpiteet 2021 – 2025	
Tulostavoite:	Vuoden 2022 toimenpiteet ja mittarit
Järjestetään eri väestöryhmille suunnattuja tapahtumia. Toimenpiteet: - Järjestetään eri vuodenaikoina kaikille ikäryhmille onnellisuutta ja yhteisöllisyyttä edistäviä tapahtumia yhdessä yritysten, kyläyhteisöjen ja muiden sidosryhmien kanssa. - Kehitetään merkittäviä elinvoimaa tukevia tapahtumien järjestämistä yhteistyössä järjestöjen kanssa.	Untorock tapahtuman resursointi. MITTARI: kävijämäärä

4.1.3. Utajärven Yrityspuisto Oy

Utajärven Yrityspuisto Oy toteuttaa kunnan strategiaa. Kunnan 100 % omistaman kehitysyhtiön ydintehtävät ovat yrityskehitys, toimintaympäristön kehitys ja aluemarkkinointi. Yhtiö edistää uusien elinkeipoisten yritysten perustamista, kannattavan liiketoiminnan syntyä sekä tukee toimivien yritysten kehittymistä ja kasvua tarjoamalla henkilökohtaista, luottamuksellista ja joustavaa palvelua.

Yhtiö auttaa yrityksiä liiketoimintaosaamisessa ja tarjoaa yrittäjille neuvontaa, tietoa ajankohtaisista

asioista, rahoitus- ja kehittämismahdollisuuksista sekä järjestää koulutus- ja infotilaisuuksia.

Utajärven Yrityspuisto Oy kehittää alueen kilpailukykyä ja parantaa elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä verkostoyhteistyön kautta kansainvälistyvissä ympäristössä ja luo siten talouskasvua kestäväällä tavalla Utajärven kunnan alueelle. Yrityspuisto toimii tiiviissä yhteistyössä Oulujokilaakson kuntien ja Uusyrityskeskusten kanssa. Lisäksi Yrityspuisto Oy tukee osaltaan Geopark alueen matkailualan yrittäjyyden kasvu- ja kehittämismahdollisuuksia yhteistyössä Humanpolis Oy:n kanssa.

Teknistä osaamista ostetaan Utajärven kunnalta ja kirjanpito- ja tilitoimistolta.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Liikevaihto	395 126	380 000	360 000	350 000	340 000
Liiketoiminnan muut tuotot	18 126	4000	4000	4 000	4 000
Poistot ja arvonalentumiset	130 213	140 000	145 000	140 000	130 000
TILIKAUDEN VOITTO (TAPPIO)	24 369	-50 000	-80 000	5000	5000
Tase	2 825 763	2 700 000	2 600 000	2 500 000	2 400 000
Oma pääoma	2 368 639	2 300 000	2 200 000	2 200 000	2 200 000
Lainakanta	380 029	330 309	280 589	230 869	181 149

Vuoden 2021 talousarviossa tilikauden tappio on -50 000 euroa, tämänhetkisen 30.9.2021 talousennusteen mukaan tilikauden 2021 tulos tulee olemaan vähintään nolla tai hieman voitollinen. Poikkeama talousarviosta johtuu tilikauden investointien viivästymisestä ja ennakoitua suuremmista liiketoiminnan muista tuotoista. Kehitysyhtiön tavoitteena ei ole tuottaa voittoa.

Utajärven Yrityspuisto Oy:n strategian toimeenpanoa tukevat vuoden 2022 toimenpiteet ovat seuraavat:

LISÄÄ TYÖPAIKKOJA	
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025	
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2022 toimenpiteet
Elinkeinorakenteen monipuolistaminen Yrityksien määrän lisääminen	Edistämme yritystoimintaa luomalla edellytyksiä olemalla luotettava kumppani. Toimimme verkostomaisesti.
Yrityksien ja työllistämisen määrän lisääminen. Yrityspuiston toiminnan kehittäminen ja vahvistaminen kunnan kehitysyhtiönä. Tuemme uuden yrittäjyyden syntyä ja uusien yritysten sijoittumista paikkakunnalle sekä vahvistamme olemassa olevia yrityksiä. Edistämme yritysten välistä yhteistyötä aktiivisesti. Tarjoamme laadukkaan ja saavutettavan palvelun.	Tarjoamme maksutonta, ennakoivaa ja aktiivista yritysneuvontaa sekä alueen ja kunnan monipuolista elinkeinoelämän kehittämistä, markkinointia ja viestintää. Toteutuneet neuvontatapaamiset, perustetaan vähintään 10 uutta yritystä. Ulkopuolisten rahoitusten hyödyntäminen Rahoitus- ja tukihakemuksia vähintään 20 kappaletta yrityspuiston valmistelusta tai ohjauksesta Uusyrityskeskukseen. Työpaikkojen määrän lisääntyminen.

Yritysten auttaminen osaavan ja ammattimaisen työvoiman hankkimisessa	Yritysverotulot jatkavat vuosittaista kasvamista. Arvioidaan palvelujen laatua ja kehitetään sekä uudistetaan tapaa toimia arvioinnin ja yritysten tuottaman tiedon pohjalta.
Kehitämme toimintaympäristöä ja tuemme yritysyhteistyön ja verkostojen syntyä	Oppisopimuskoulutuksen, työssäoppimisen ja oppilaitosyhteistyön hyödyntäminen. Yhteistyön lisääminen työllisyyspalvelujen kanssa. Vähintään 1 tilaisuus työllisyyspalvelujen kanssa, kesätyöinfo, info oppisopimuskoulutuksesta. Yrittäjätapaamisien järjestäminen yhteistyössä Utajärven kunnan ja muiden toimijoiden kanssa, 7 tapahtumaa. Perehdytään parhaisiin käytäntöihin muualla, osallistutaan yritystukiverkostojen koulutuksiin tapahtumiin ja tilaisuuksiin. Aktiivinen yhteistyö erilaisten organisaatioiden, järjestöjen, yhteistyökumppaneiden, osajien sekä poliittisten päättäjien kanssa. Yrittäjyyskasvatuksen ja oppilaitosyhteistyön edistäminen. Osallistuminen kehittämishankkeisiin esim. Kasvun kartta, Avaimet yrittäjyyteen ja omistajanvaihdos-hanke (meneillään olevat) sekä esim. Rokuan ydinalueen kehittämishankkeisiin.
Yrityspuisto Oy:n koordinoivan elinkeinojen johtotiimin säännöllinen toiminta projektisalkun mukaisesti	Elinkeinojen johtotiimin säännölliset kokoontumiset vähintään 1-2- kertaa kuukaudessa.
Utajärven teollisuusalueen suunnitelmallinen kehittäminen ja laajeneminen	Uusien yritystilojen ja tonttien suunnittelu ja hankkiminen yhteistyössä yritysten ja kunnan kanssa. Alueen ja tonttien markkinointi. Olemassa oleviin hankkeiden aktiivinen edistäminen sekä alueen toimintaa edistävien uusien hankkeiden toimeenpano. Osallistuminen uusiutuvan energian suunniteltuihin kehittämishankkeisiin. Vierivoiman edistäminen teollisuusalueella. Hinkukunta tavoitteiden saavuttamisen aktiivinen edistäminen. Mustikkakankaan ja Lämpötien alueiden

Rokuan Utajärven ydinalueen kehittämissuunnitelman vaiheittainen toimeenpano Alueellinen yhteistyö Humanpolis Oy:n strategian mukaisesti. Rokua Geopark-alueen kehittämissuunnitelman vaiheittainen toimeenpano. Uudenlaisten innovaatioiden kehittäminen sujuvan arjen mahdollistamiseksi.	kehittäminen ja osallistuminen kaavoitukseen. Toiminta-alueen, seikkailupuiston suunnitelman ja rahoituksen sekä rakentamisen valmistelu. Matkailun liiketoiminnan edistäminen ja tukeminen Rokuan ydinalueella. Rokua Geopark näyttelyn organisointi. Näyttely valmis käyttöön keväällä 2022. Yhdessä tehtävä aluemarkkinointi, matkailun edistäminen vuosikellon mukaisesti Yrittäjäkoulutukset ja -valmennukset. Yrittäjävalmennus vuonna 2022 aloittaville yrityksille Oulujokilaakson alueelliset tapahtumat ja tilaisuudet. Yrittäjien verkostotapaamisen järjestäminen yhteensä 4 tapaamista 1 kussakin kunnassa yhteistyössä Utajärvi, Vaala, Muhos ja Tyrnävä Elinkeinotiimin tapaamiset vähintään 4 kertaa vuodessa Oulujokilaakson alueelliset hankkeet Osallistuminen sähköisten palveluiden kehittämiseen ja edistämiseen
--	---

LISÄÄ ASUKKAITA	
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025 Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	
Väkiluvun ja väestörakenteen kehitys on positiivista	Vuoden 2022 toimenpiteet
Väestön keski-ikä vuonna 2035 on 60 vuotta	Yhteistyö Oulujokilaakson kuntien kanssa, matkailun edistäminen, työllistäminen, koulutus- ja yrittäisyhteistyö Markkinoinnilla luodaan positiivista kuvaa alueesta elinvoimaisena yrittämisen, asumisen ja matkailun alueena sekä investointien kohteena. Haetaan alueelle uusia yrityksiä ja yrittäjiä, joista saadaan myös uusia asukkaita.

KUNNAN VETO- JA PITOVOIMA	
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025	
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2022 toimenpiteet
Utajärven strategisten toimenpiteiden brändi- ja markkinointityö on suunnitelmallista ja vaikuttavaa	Kehitysyhtiön viestintä on aktiivista eri kanavissa - Yrittäjämarkkinointi - Yritysrekisteri käytössä - Valotaulumarkkinointi - Alueellinen kehittämistyö Humanpolis Oy:n kanssa

4.1.5. Hankkeet

Tuima- ja Hiililohi -hankkeissa kunta on mukana ilman mitään maksuosuutta. Hankkeen päämääränä on tuottaa toimintaympäristön muutoksia ennakoivaa ja tutkimukseen perustuvaa tietoa sekä käytännön ratkaisuja, joilla vähennetään maankäytön hiili- sekä muita kasvihuonekaasupäästöjä, vahvistetaan hiilinieluja ja hiilen varastoja sekä vahvistetaan uusiutuvien luonnonvarojen kestäväää käyttöä ja kokonaiskestävyyttä. Hiililohi hankkeessa tutkitaan Kiiminkijoen valuma-alueen vaikutusta jokeen sekä parannus-/ehkäisykeinoja haittavaikutusten ehkäisemiseksi.

Oulujoen moninaiskäyttö (Oumo-hankkeet) Oumo puitesopimuksen ovat allekirjoittaneet seuraavat osapuolet: Fortum Power and Heat Oy (Fortum), Oulun Energia Oy, Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskukset sekä Oulujoen vesistöalueen kunnat. Sopimuksessa sovitaan säännösteltyjen vesistöjen ympäristöolojen parantamista ja vesivoiman tuotannosta aiheutuneiden haittojen vähentämistä koskevien hankkeiden rahoittamisesta Oulujoen vesistöalueen kunnissa. Vuodelle 2022 ei ole suunniteltu uusia Oumo-hankkeita. Utajärvi on mukana kuitenkin yhteishankkeissa: Lohenpoikasten istutus, Montan kalojen kiinniottolaitteen käyttö ja ylisirrot sekä ylisirrettyjen lohien lisääntymisen seuranta. Naamanjoen kahden kosken kunnostushanke Proagrian kanssa toteutetaan 2022 vuoden kesällä.

Oulujoen vesistöalueen vesivisiohanke. Kainuun ELY-keskus on toteuttanut yhteistyössä Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen kanssa Oulujoen vesistön vesivisiohankkeen esiselvityksen. Visiolla pyritään koko vesistön kokonaisvaltaiseen tulevaisuuden näkemykseen sekä määrittämään ja toteuttamaan vesistöön liittyviä tärkeimpiä tavoitteita. Esiselvityksen perusteella tärkeimmät koko Oulujoen valuma-aluetta koskevat teemat ovat vesien puhtaus eli vaatimus vähintään hyvän ekologisen tilan säilyttämisestä, rakennetun vesistön erityispiirteisiin liittyvät säännöstelytekniset ja kalastolliset haasteet/mahdollisuudet sekä vesistön virkistys- ja matkailukäytön kehittäminen. Projekti on suunniteltu toteutettavan vuosina 2020–2023. Utajärven kunnan maksuosuus hankkeesta on 2000 euroa vuosi.

Kierä-hankkeessa on kyseessä uusien materiaalien korvaaminen ylijäämä- ja uusiokäyttömateriaaleilla kunnissa ja yrityksissä kiertotalouden keinoin. Hanke on lin Micropolis Oy hallinnoima. Hankkeen tavoitteena on tuottaa ratkaisuja, joilla parannetaan kestäväää luonnonvarataloutta ja materiaalien tehokkaampaa hyödyntämistä. Ratkaisujen löytämisessä johtoajatuksena on edistää niitä toimenpiteitä, jotka luovat materiaalien kiertotalouteen kannattavaa liiketoimintaa, joko olemassa oleville cleantech -alan yrityksille tai täysin uusille ja perustamisvaiheessa oleville yrityksille. Hankkeessa pääpilottikohteena Utajärvellä on Suvituulen hoitolaitosrakennuksen purkaminen vuoden 2022 aikana. Tavoitteena on saada materiaalien kierrätysaste

mahdollisimman korkeaksi ja purkamisen kokonaiskustannukset mahdollisimman pieneksi. Hankkeen kunnossuunnitelma on 6000 euroa vuodessa.

Utajärven teollisuusalueen Kiertotalouden käsikirja hankkeella edistetään teollisuusalueen kiertotalouden toimintoja ja edistetään kiertotalousmateriaalien käyttöä mm. infrarakentamisessa. Hankkeen toteuttaa konsulttiryhmä. Hankkeen hinta on 63 000 €. Ympäristöministeriö on myöntänyt 70 % avustuksen kustannuksiin eli 44 100 €. Omarahoitusosuudeksi jää kunnalle 18 900 €.

Muut reitistö -hankkeet käsittää laajemman kuntien yhteistyönä tekemän Rokua Geopark alueen reitistöjen kunnostushankkeen. Tällä hankkeella tavoitellaan sekä reittien kunnostamista, että niiden parempaa vastaamista nykyiseen laji- ja asiakaskysyntään. Asiakkaiden tarpeisiin vastaamalla varmistetaan luonnossa liikkumisen mahdollisuudet sekä luodaan alueen yrityksille uusia mahdollisuuksia vahvistaa liiketoimintaansa ja siten alueen elinvoimaa. Hankkeella vahvistetaan myös Rokua Geopark alueen kytkeytymistä voimakkaammin osaksi Oulun kaupungin reittiverkostoa. Tervareitistö toimii tulevaisuudessa entistä tehokkaammin kaupungista maaseudulle ja luontoon johtavana reittinä.

Vettoa ja pitoa kuntatyöhön hanke ja sen tavoitteet on avattu tarkemmin kohdassa 5.3 Henkilöstösuunnitelma.

Muut kehittämishankkeet kustannuspaikan nettosumma 5 000 € on varaus mahdollisia tulevia hankkeita varten.

Hankerahoitus

Ulkoisen + Sisäinen	TA2022
HANKKEET	
TOIMINTAKATE	-193 476
Vettoa- ja pitoa kuntatyöhön-hanke	
TOIMINTAKATE	-6 189
Oulujoen moninaiskäyttö	
TOIMINTAKATE	-8 500
Rokua Geopark -kehittäminen	
TOIMINTAKATE	-85 287
Oulun Seudun Leader	
TOIMINTAKATE	-20 000
Muut reitistöt -hankkeet	
TOIMINTAKATE	-50 000
Muut kehittämishankkeet	
TOIMINTAKATE	-5 000
Utajärvi pyöräilyn laatukunnaksi -hanke	
TOIMINTAKATE	-5 000
Vaelluskalat Montta	
TOIMINTAKATE	-6 000
Kierä -hanke	
TOIMINTAKATE	-7 500

4.1.6. Strategian toteuttaminen

Elinvoimapalveluiden strategian toteuttamiseen varatut määrärahat

Ulkoinen + Sisäinen	TA2022
STRATEGIAN TOTEUTTAMINEN	
TOIMINTAKULUT	-172 512
Varhaiskasvatustyön tukeminen	
TOIMINTAKULUT	-120 756
Kotihoidon tuen kuntalisä	
TOIMINTAKULUT	-36 756
Kunnan brändityö	
TOIMINTAKULUT	-15 000

4.2 Elinympäristöpalvelut

Elinympäristöpalveluiden palvelut jakautuvat kolmeen palvelulinjaan alla olevan kuvan mukaisesti. Palvelulinjoilla on vastuuhenkilöt, jotka johtavat palvelulinjaansa yhdessä työnjohtajien kanssa. Elinympäristöpalvelut toimivat tukipalveluina kuntakonsernin toiminnoille.

Kehityshankkeet, yritysyhteistyö, maankäytön suunnittelu, infran ja logistiikan kehityssuuntien seuraaminen ovat toiminta-aluetta, joka erottaa elinympäristöpalvelut perinteisestä teknisistä palveluista -sektorista.

Elinympäristöpalveluiden alaisuudessa toimii projektipäällikkö, jonka päätehtävä on hallinnoida elinympäristöpalveluiden alla olevia hankkeita. Hankkeilla edistetään mm. kiertotaloutta, vihreän energian tuotantoa, hiiliviisaiden materiaalien tuottamista ja kehittämistä ja maa ja metsätalouden toimintaa. Hankkeilla pyritään vahvistamaan kunnan elinvoimaa

4.2.1. Elinympäristöpalveluluiden käyttötalouden määrärahat

Ulkoinen + Sisäinen	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos-% 2021-2022
TOIMINTATUOTOT	3 313 560	3 416 610	3 767 081	10,26 %
Myyntituotot	2 229 828	2 280 790	2 512 254	10,15 %
Maksutuotot	52 371	120 000	168 000	40,00 %
Tuet ja avustukset	0	25 000	40 000	60,00 %
Muut toimintatuotot	1 031 362	990 820	1 046 827	5,65 %
TOIMINTAKULUT	-4 322 941	-4 458 710	-4 760 838	6,78 %
Henkilöstökulut	-1 304 641	-1 424 320	-1 527 962	7,28 %
Palvelujen ostot	-1 716 847	-1 797 110	-1 965 676	9,38 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 070 223	-1 088 050	-1 100 250	1,12 %
Avustukset	-54 056	-20 300	-20 300	0,00 %
Muut toimintakulut	-177 174	-128 930	-146 650	13,74 %
TOIMINTAKATE	-1 009 381	-1 042 100	-993 757	-4,64 %

Elinympäristöpalveluiden talousarvion jakautuminen (ulkoiset + sisäiset)

Ulkoinen + Sisäinen	TA2018	TP2019	TP2020	TA2021	TA2022
ELINYPÄRISTÖPALVELUT					
TOIMINTAKATE	-1 698 291	-957 892	-1 009 381	-1 042 100	-993 757
YHDYSKUNTASUUNNITTELU					
TOIMINTAKATE	-651 045	-751 492	-719 093	-748 260	-800 534
LIIKETOIMINTA					
TOIMINTAKATE	-127 296	108 341	17 063	58 330	69 778
YMPÄRISTÖVALVONTAPALVELUT					
TOIMINTAKATE	-117 590	-121 321	-124 229	-132 200	-148 700
TILAPALVELUT					
TOIMINTAKATE	-491 736	-291 877	-224 662	-280 980	-77 437
RAVINTOPALVELUT					
TOIMINTAKATE	-269 264	0	11 866	14 000	14 070
MUU TOIMINTA					
TOIMINTAKATE	-23 560	70 469	93 523	79 580	4 117
MUU TASEYKSIKKÖ					
TOIMINTAKATE	98 460	201 620	91 915	136 020	137 532

Elinympäristöpalveluiden strategian toimeenpanoa tukevat vuoden 2022 toimeenpanot ovat seuraavat:

LISÄÄ TYÖPAIKKOJA	
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025	
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2022 toimenpiteet ja mittarit
Tulostavoite: Elinkeinorakenteen monipuolistaminen. Yrityksien määrän lisääminen.	
Toimenpiteet: Edistetään yritystoimintaa luomalla edellytyksiä olemalla luotettava kumppani. Toimitaan verkostomaisesti.	Mustikkakankaan kaava-alueen infran rakentaminen ja uuden VT22 risteysalueen rakentaminen.

• Edunvalvonta • Yrityspiisto Oy:n koordinoivan elinkeinojohdotiimin säännöllinen toiminta projektisalkun mukaisesti. • Utajärven hiiliviisas teollisuusalueen kehittämistoimenpiteet Resurssiviisauden käsikirjan mukaisesti. • Rokuan ydinalueen kehittämissuunnitelman vaiheittainen toimeenpano • Kehitetään toisen asteen koulutusmahdollisuuksia sekä tarjotaan työssäoppimismahdollisuuksia Asenteemme mahdollistaa elinkeinoelämän toimintaympäristön kehittämisen asiakaslähtöisesti kaavoituksen, rakennusvalvonnan ja ympäristötarkastuksen avulla. Maanhankinta strategisesti tärkeiltä alueilta	• MITTARI: Uudet liikennejärjestelyt käytössä 2022 vuoden lopulla. Mustikkakangas/Hietaselkä teollisuusalueen ympäristön osayleiskaavan laadinta • MITTARI: Osayleiskaavan luonnos nähtävillä Lämpötien asemakaava-alueen suunnitteluprosessi valmiiksi. Ensimmäiset tontit rakentaminen alkaa. Kunnallistekniikan rakentaminen ensimmäiselle 200-300 metriä. • MITTARI: Kaavoitus valmis ja infran rakentaminen aloitettu Mustikkakankaan kiertotalouden käsikirja valmistuminen. • MITTARI: Käsikirja valmis ja käyttöön otettu Rokuan alueen kaavoitus käynnissä. • MITTARI: luonnos nähtävillä osasta 1 ja 2 Elinympäristöpalvelut tekevät aktiivisesti elinkeinoelämän toimintaympäristön rakenteita suoraan yritysten tarpeisiin kohdentaen. • MITTARI: Vähintään kaksi konkreettista yritystoiminnan aloittamista
--	---

LISÄÄ ASUKKAITA	
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025	
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2022 toimenpiteet ja mittarit
<u>Tulostavoite:</u> Väkiluvun ja väestörakenteen kehitys ovat positiivisia Väestön keski-ikä vuonna 2035 on alle 60 vuotta <u>Toimenpiteet:</u> Rakennetaan Utajärven brändiä ja markkinointia onnellisen yhteisön ympärille. • Markkinoidaan tontteja, asuntoja, viihtyisää ja maaseutumaista ympäristöä sekä luontoharrastusmahdollisuuksia. Mahdollistetaan etätyö ja moderni asuminen maaseutumaisessa ympäristössä.	Rokuan alueen kaava valmis • MITTARI: Tonttimyynti Rokualla Edistetään ja myötävaikutetaan yritysten asuntotuotannon rakennusinvestointien toteutumista. • MITTARI: Yksi asuntotuotannon hanke toteutuu yritysvetoisesti Unelmakodit asumisen konseptia rakennetaan 6 kpl omakotitaloja. Alueelle rakennetaan leikkikenttä lapsille.

• Viedään Unelmakoti-konseptin mukaista asumisen mallia eteenpäin yhteisöllisenä asuinalueena. • Kehitetään omaa vuokra-asumista. • Monipuolinen asumista tukeva kaavoitus: 1. ekologisuus, yhteisöllisyys ja hyvinvointi huomioidaan kaavoituksessa yleisesti. 2. mahdollistetaan yksityisten maa-alueiden kaavoitusta. 3. strategiset kyläyleiskaavat yhdessä kyläseurojen/ maanomistajien kanssa. 4. kunnan omistuksessa olevien rantatonttien rakentamisen mahdollistaminen. 5. strategisesti hyviä asuinpaikkoja kartoitetaan ja lähestytään maanomistajia. Viedään uusia osuuskunta-asumisen kohteita aktiivisesti eteenpäin. Palveluiden toimivuuden ja laadun ylläpitäminen • Oulujokilaakson kuntien välisen yhteistyön toteutus ateria- ja maankäyttöpalveluiden osalta. • Kuntalaiskysely palveluiden toimivuudesta kahden vuoden välein.	• MITTARI: talot valmiina ja leikkikenttä rakennettu Maankäytön suunnitteluprosesseja kehitetään ja kuvataan. Uudet hankkeet ja suunnitteluprosessit arvioidaan/esiselvitetään heti alkuvaiheessa mahdollisimman perusteellisesti. • MITTARI: osallistamistoimet/kaavoitushanke Yhteistoiminta periaatteet ovat operatiivisessa toiminnassa käytössä • MITTARI: Työhyvinvointikyselyn tulos
--	--

Yhdyskuntasuunnittelu

Kunta tekee yhdyskunta- ja aluesuunnittelua kaavoituksen kautta. Oulujokivarren kunnat; Muhos, Utajärvi ja Vaala ovat perustaneet yhteisen maankäytön ja elinympäristön suunnittelutiimin, joka tukee operatiivista toimintaa maankäytön suunnittelussa.

Utajärvellä on käynnissä useita kaavahankkeita.

Kirkonkylän taajaman asemakaavan tekninen päivitys valmistuu vuonna 2022. Siihen sisältyy tonttien käyttötarkoitusten muutoksia ja kortteleiden rajojen kohdentamista kiinteistöjaotukseen, katualueiden lohkomista sekä Kirkkotien ja Vanhantien kaduiksi muuttaminen. Uudet kadut siirtyvät valtiolta kunnan ylläpidettäviksi.

Lämpötien asemakaava-alue tulee tarjoamaan tontteja kevyelle teollisuudelle ja varastorakennuksille sekä mahdollisuuksia yrittämisen ja asumisen yhdistämiseen. Alueen kaavoitus etenee ehdotusvaiheeseen vuoden 2022 aikana. Teollisuusalueen osayleiskaavoitusta tehdään 2022 vuoden aikana. Osayleiskaavalla muodostetaan päästöttömiä energiamuotoja (mm. aurinko ja tuuli) mahdollistava toiminta-alue. Tavoittelemme vierienenergiaa, joka tarkoittaa käyttäjää lähellä tuotettua energiaa. Vierienenergiasta saadaan kustannustehokasta vihreää energiaa teolliseen toimintaan ja sitä kautta merkittävää toiminnallista etua. Vierienenergia mahdollistaa vetytuotannon kehittämisen tulevaisuudessa.

Sotkajärvi-Alakylä osayleiskaavan päivittämisestä ja kaava-alueen laajentamisesta on päätetty vuoden 2019 alussa. Kaava tulee mahdollisesti luonnosvaiheeseen vuoden 2022 kuluessa. Rokuan asemakaavan päivittäminen on aloitettu ja vuoden 2022 aikana tehdään Natura-arvio, koska suunnittelualue on kokonaisuudessaan Natura-aluetta. Asemakaavan luonnosta tehdään yhtäaikaaisesti Natura-arvioinnin kanssa, jolloin esille nousevat huomiotavat luontoasiat ovat mukana kaavoituksen sisällössä.

Tuulivoimahankkeiden osayleiskaavoitukset ovat käynnissä Ponteman ja Ahmaksen alueilla. Tuulivoimahankkeiden kokonaisuus muodostuu selkeämmäksi vuoden 2022 aikana.

Rakennusvalvonta

Rakennusvalvonta hoidetaan kunnan omana palveluna. Maankäyttö- ja rakennuslain uudistus tuo rakennusvalvontaan muutoksia. Selvitys rakennusvalvonnasta kuntien välisenä yhteistyönä on meneillään. Rakennusvalvonnan resurssitarpeiden ennakoiminen on haastavaa tulevana vuosina johtuen mm. tuulivoiman rakentamisesta. Rakennusvalvonnan talousarviossa on varauduttu konsultti ja lakimiespalveluiden käyttöön 10 000 eurolla. Tuulivoimaloiden rakennuslupien käsittely on vaativa kokonaisuus, jossa tarvitaan erityisasiantuntemusta rakennustarkastajan avuksi. Rakennusvalvonnan palvelutiimi koostuu rakentajan kavereista. Rakennushankkeeseen ryhtyvän tulee kokea, että hän on kuntaan tervetullut ja saa mukavaa, asiantuntevaa ja joustavaa palvelua. Osoitejärjestelmän ja kiinteistötietojärjestelmän uudistaminen pyritään saamaan valmiiksi vuonna 2022. Tehtävä on osoittautunut mittavaksi projektiksi.

Puistot, viheralueet

Vastuualueen tehtävänä on taajaman ja lähivirkistysalueiden hoito, rakentaminen ja kunnossapito, yleisten uimarantojen, leikkikenttien turvallisuudesta ja siisteydestä vastaaminen, kuntoilu-/ulkoilureittien raivaus sekä kunnossapitotöiden tekeminen. Vuoden 2022 aikana tullaan suorittamaan reitistöjen raivauksia. Reitistöjen ja ulkoilualueiden taukopaikkoja kunnostetaan ja vähällä käytöllä olevia poistetaan kokonaan. Lisäksi Kirkonmutkan alueelle rakennetaan uusi leikkikenttä. Tavoitteena on tehdä kuntalaisille viihtyisiä ja liikkumiseen houkutteleva ympäristö. Operatiivista toimintaa johtaa ympäristötyönjohtaja.

Ympäristö ja terveystarkastus palvelut

Pudasjärven kaupungin johtama Oulunkaaren ympäristöpalvelu tuottaa ympäristö ja terveystarkastus palvelut Utajärven kunnalle sekä Iin, Pudasjärven, ja Vaalan kuntien alueelle.

Toimitilapalvelut ja asunnot

Toimitilapalveluiden tehtävä on turvata kunnan ydintoiminnoille tarkoituksenmukaiset ja terveet tilat toiminnan mukaan. Kuntakonsernin kiinteistöjen teknisen ylläpidon kokonaishallinta on myös elinympäristöpalveluiden tehtävänä. Kunta ja kuntakonsernin yhtiöt ovat tehneet kaikissa yhtiöissään sitoumukset energiatehokkuussopimukseen.

Toimitilapalvelut suorittavat pienemmät remontit omana työnä. Vakituksia kirvesmiehiä on yksi henkilöä. Kiinteistöhoitajia on neljä, joista yksi toimii toimitilapalveluiden esimiehenä ja lisäksi ympäristötöiden työnjohtajana. Kiinteistöhoitoon ja vesi- ja viemärlaitoksen kesken aloitettiin työnkierto vuonna 2020. Työnkiertoon osallistuu neljä henkilöä. Kierto havaittiin toimivaksi ja sitä jatketaan edelleen vuonna 2022.

Kuntakonsernin kiinteistökannan huolto- ja korjausvelkaa on purettu suunnitelmallisesti, ja se työ jatkuu edelleen. Tavoitteena on rakennusautomaatio -parannusten myötä päästä keskittymään energiansäästö

toimenpiteisiin. Suvituulen kiinteistön purkusuunnitelma tehdään ja purkaminen toteutetaan vuoden 2022 aikana. Purkamiseen on varattu 100 000 euroa käyttötalouteen. Se on kertaluontoinen meno.

Utajärven yhtenäiskoulun rakennus koostuu kahdesta osasta. Alkuperäisestä 50-luvulla rakennetusta osasta sekä uudesta vuonna 2011 valmistuneesta rakennuksesta. Koulun vanhassa osassa on tehty peruskorjausluontaisia korjauksia 2015 vuodesta lähtien. Tavoitteena on ollut jatkaa vanhan koulun käyttöä näillä toimenpiteillä 10 vuodella. Koulun tilatarpeisiin on vastattu vuokratiloilla (parakki). Koulun tilakustannukset nousivat tämän myötä noin 49 000 euroa vuodessa. Oppilasmäärän kehityksen suunta ja tulevaisuuden tilatarpeet pyritään kartoittamaan vuoden 2022 aikana.

Siivouspalvelut

Kunnan siivouspalvelun toiminta-ajatuksena on tuottaa ympäristöä säästävää ja kiinteistön arvon säilyttävää ylläpito- ja perussiivousta kunnan kiinteistöille. Siivouksen kustannukset ovat talousarviossa kunkin kiinteistön kustannuksissa.

Siivouspalvelut käyttävät toiminnassaan työnkiertoa. Palvelukuvauksia päivitetään tarvittaessa. Ostopalveluna on vuodeosaston viikonloppu- ja arkipyhäsiivous, sekä varikon tilojen, iltakodin ja veteraani talon saunojen siivous. Uuden terveystakeskuksen valmistumisen myötä kiinteistöön tehtiin siivousmitoitus ja toiminta järjestettiin tämän mitoituksen mukaisesti.

Infrapalvelut

Infrapalvelut tuottavat kuntakonsernille teiden, katuvalaistuksien ja liikuntareittien ylläpidon sekä kunnallistekniikan palveluita. Osa tilapalveluiden ja infrapalveluiden työntekijöistä toteuttaa työnkiertoa. Katujen ja teiden talvikunnossapidon kustannukset ovat kasvaneet voimakkaasti. Tulevaisuuden haasteena on säilyttää nykyinen palvelutaso.

Kunnallisen jätevesijärjestelmän kunnostukseen varataan rahaa investoinneissa. Tarkoituksena on kunnostaa noin 600 metriä viemäriä taajaman alueella. Hulevedet viemäriverkossa aiheuttaa mittavan ylimääräisen kustannuksen kunnalle ja suunnitellulla korjauksella toivotaan saavutettavan merkittävä parannus tilanteeseen.

Ruokapalvelut

Utajärven kunnan ateriapalvelujen tavoitteena on valmistaa hyvää, maukasta, terveellistä, monipuolista, kohtuuhintaista kotiruokaa huomioiden asiakkaat, ruokavaliot sekä suomalaiset ravitsemussuositukset. Aterioiden hinnat lasketaan keittiön kokonaiskustannuksista suoriteperusteisesti.

Henkilöstö toimii samassa tiimissä, yhtenäisessä työvuorotaulukossa, lukuun ottamatta päiväkodin keittiön työntekijää. Käytössä on kuuden viikon kiertävä seudullinen ruokalistapohjaa, joka vaihtuu kaksi kertaa vuodessa. Ruokalistassa huomioidaan juhlapyhät sekä teemaviikkoja ja päiviä järjestetään tilanteen mukaan. Raaka-aineiden ja muiden ateriapalvelussa tarvittavien tuotteiden hankinnassa noudatetaan Monetran laatimaa/kilpailuttamaa osto-ohjeistusta. Lähiruoan käyttöä pyritään edistämään mahdollisuuksien ja tarjonnan mukaan. Reilun kaupan kahvia käytetään vieraskahvituksissa sekä muita Reilun kaupan tuotteita mahdollisuuksien mukaan.

Kunnassa on yksi Utajärven koululla toimiva keskuskeittiö sekä kolmen kunnan yhteinen

ruokapalvelupääällikkö. Lisäksi päiväkodin ja vuodeosaston keittiöt toimivat jakelukeittöinä. Oulunkaaren ateriapalvelut hoidetaan keskuskeittiöltä. Vallitsevan tilanteen vuoksi ulkopuolista henkilökuntaruokailua ei ole suunniteltu vuodelle 2022. Kustannussäästöjen ja toimitusvarmuuden vuoksi jatketaan toiminnallisten muutosten suunnittelua mm. kotipalveluaterioiden ja ruoanvalmistuksen osalta.

4.2.2. Asunto-osakeyhtiöt

Kiinteistöosakeyhtiöt

Aravavuokratalot

ARA-asunnot ovat ns. sosiaalista asuntotuotantoa. Asukkaiden valinta perustuu sosiaaliseen tarkoituksenmukaisuuteen ja taloudelliseen tarpeeseen.

Molemmissa taloyhtiöissä on hallinnon kulut arvioitu edellisten vuosien mukaisina. Yhtiöt maksavat kunnalle korvauksen isännöinnistä ja erikseen määritellyn toimistokulukorvauksen. Tilitoimiston kanssa jatkuvat sopimukset kirjanpidon, vuokrareskontran ja ostoreskontran hoidosta. Maksuliikenne hoidetaan omana työnä asuntotoimistossa. Järvenneidon ja Mäyrän kiinteistönhoidon sopimukset ovat voimassa 31.5.2024 saakka. Aurauksesta- ja hiekoitustyöstä sopimukset ovat voimassa talvihoitokausille 2021-2024. Ojarivin osalta on lumitöistä sopimus urakoitsijan kanssa yhdelle talvelle kerrallaan.

Asuntotoimistossa työskentelee yksi isännöitsijä, joka samalla toimii molempien yhtiöiden toimitusjohtajana. Yhtiöt ostavat teknisen asiantuntijan palvelut Utajärven kunnalta. Isännöitsijä hoitaa Kiinteistö Oy Järvenneidon ja Kiinteistö Oy Mäyrän vuokrataloyhtiöiden lisäksi kunnan suoraan omistamien 48 huoneiston vuokrasopimuksiin, vuokraalvontaan ja isännöintiin liittyvät tehtävät sekä Utajärven kunnan yleiset asuntotoimen tehtävät.

Kiinteistö Oy Järvenneito

Kiinteistö Oy Järvenneidolla on vuokrattavia asuntoja yhteensä 101 kpl. Tuotot arvioidaan noin 96 % käyttöasteen mukaan. Pitkäaikaisia lainoja lyhennetään 192.955,72 €. Yhtiöllä on asuntojen käyttöarvoon perustuva tasattu kokonaisvuokra, jota on arvioitu erikseen pienten asuntojen osalta. Kaikki vuokrat sisältävät lämmön. Yhtiön kiinteistöissä aloitettiin vuoden 2016 aikana kulutukseen perustuvan vesimaksun periminen. Vuonna 2022 vuokria ei koroteta.

Vuodelle 2022 taloihin ei ole suunniteltu korjaustoimenpiteitä, ainoastaan pakollisia huoltotöitä. Ahmasjärventiellä sijaitsevan Ojarivin B-talon purkutyöt on päätetty toteuttaa vuoden 2022 aikana. Lisäksi kohteen Utahonka I/II (Honkatie 1) osalta kehittämistoimenpiteitä jatketaan ja kohteen D-talo valmistellaan purettavaksi.

Kiinteistö Oy Mäyrä

Kiinteistö Oy Mäyrä omistaa ja hallinnoi kerrostaloa, jossa on 23 asuntoa. Vähemmistöosakkaana on Stora Enso Oyj. Vuodelle 2022 asuntojen käyttöasteeksi on arvioitu noin 94 %. Vuonna 2022 vuokria ei koroteta. Utajärven kunnalle olevan peruskorjausajaisen lainan lyhennykset on aloitettu ja laina maksetaan takaisin 10 vuoden maksuajalla. Vuodelle 2022 ei ole suunniteltuja remontteja mutta yhden yksiön remontti toteutetaan mahdollisuuksien mukaan. Lisäksi tuuletusparvekkeiden korjaustarpeet kustannuksineen tulee selvittää.

	KIINTEISTÖ OY JÄRVENNEITO	KIINTEISTÖ OY MÄYRÄ
Kunnan omistusosuus	100 %	82 %
VUOKRATUOTOT 100 %	606.933,00	128.373,48
Arvio tyhjänä olosta	26.041,00	8.400,00
Korjauksiin	53.778,00	16.260,00
Lainojen lyhennykset	192.955,72	7.093,79
TILIKAUDEN TULOS	-0,43	+ 1,01
Lainasaldo 31.12.2021	1.097.801,70	74.956,98

Kiinteistöosakeyhtiöiden toiminnalliset tavoitteet

Asia	Tavoite
1. Kysyntää vastaavat, toimivat vuokra-asunnot	- korkea käyttöaste ja hyvä asukastyytyväisyys
2. Vuokra-asuntojen kunnossapitäminen, asukasviihtyvyyden ylläpito ja parantaminen	- asuntojen kosteusmittaus aina muuttojen yhteydessä ja remontointi tarpeen mukaan. Epäkelpoja asuntoja ei vuokrata ennen remonttia. Remonttien kiireellisyys arvioitava erikseen. - asukaskokouksia vuosittain, vähintään 1/vuosi/yhtiö (lakisääteinen asukasdemokratia)
3. Kehittämistoimenpiteet	- salkutuksen päivittäminen - asuntokannan kehittäminen mukaan lukien huonoista kohteista luopuminen hallitusti taloudelliset resurssit huomioiden, asuminen kehittämisen työryhmässä mukana olo

Asunto-osuuskunta Utajärven Unelmakodit

Utajärven kunta on yhdessä Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus ARA:n kanssa valmistellut asunto-osuuskuntamuotoisen omakotitalokohteen rakentamista Kirkonmutkan alueelle. Asunto-osuuskunta Utajärven Unelmakodit on perustettu ja Patentti- ja rekisterihallitus on rekisteröinyt osuuskunnan yhteisöäännot.

ARA on antanut perustettavalle asunto-osakeyhtiölle ehdollisen varauksen vuokra-asuntojen rakentamislainojen valtioneuvoston hyväksymiseen. Hankkeen suunnitelmat laskelmineen on hyväksyttävä ARAssa. Hyväksymispäätöksen jälkeen osuuskunta rakennuttaa perustettavalle asunto-osakeyhtiölle kuusi noin 100 m² omakotitaloa vuokrattavaksi osuuskuntaan liittyneille perheille sekä Utajärven kunnalle.

Rakennusurakka kilpailutetaan ja rakentaminen on määrä toteuttaa vuoden 2022 aikana. Osuuskuntaan liittyneet perheet ovat hankkeessa mukana tasavertaisina jäseninä Utajärven kunnan kanssa. Osuuskunnan jäsenmaksu on 100 euroa. Liittymismaksuna kunnan osuus hankkeesta on 10 % yhden talon hankintahinnasta. Liittymismaksun lisäksi kunnan maksettavaksi tulee omakotitalon vuokran suorittaminen

osuuskunnalle. Talot ovat vuokralla ARA:n vaatimusten mukaan vähintään 20 vuotta, jonka jälkeen osuuskunnan vuokralaisten on mahdollista lunastaa talo omakseen. Kunnan vuokraama omakotitalo tulee olemaan yksi merkittävä vaihtoehto vuokra-asuntotarjontaan. Vuokrattavilla omakotitaloilla on kysyntää paikkakunnalla ja tällä vaihtoehdolla pystytään vastaamaan tähän kysyntään. Talon vuokralaishaku käynnistään rakentamisen alkamisen jälkeen.

5. HALLINTO- JA TUKIPALVELUPROSESSI

Kunnan hallinto- ja tukipalveluprosessi käsittää kunnan hallinnon ja tukipalveluiden palvelukokonaisuudet. Tehtäväalue sisältää valtuuston, kunnanhallituksen, tilintarkastuksen, lupa- ja valvontalautakunnan, keskusvaalilautakunnan, hyvinvointivaliokunnan ja elinkeinovaliokunnan toimintakulut sekä kunnan johtamisen, edustamisen ja tiedottamisen sekä hallintotiimin menot.

Hallinto tuottaa poikkihallinnollisesti toimialueiden toimistopalvelut, asiakas- ja yhteispalvelut (KELA ja TE-toimisto), henkilöstöpalvelut, talouspalvelut, tietohallintopalvelut, henkilöstön työsuojeluun ja työhyvinvointiin liittyvät yleiset toimenpiteet. Ulkopuolisilta ostettavia palveluita ovat Oulunkaaren kuntapalvelutoimiston talous-, henkilöstö ja ICT-palvelut sekä eläkeasiamiehen palvelut.

Vuoden 2023 alussa toimintansa aloittava Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue tulee vaikuttamaan Oulunkaaren kuntapalvelutoimiston tulevaisuuteen. Vuoden 2022 talousarvion valmistelun ohella valmistellaan yhdessä Oulunkaaren kuntayhtymän sekä kuntayhtymän peruskuntien kanssa esitystä kuntapalvelutoimiston palveluiden tuottamistavasta sote-palveluiden siirtyessä hyvinvointialueelle. Valmistelussa vaihtoehtoina ovat jatkaminen kuntapalvelutoimiston kanssa sekä palveluiden järjestäminen inhouse palveluina. Kunta on myös selvittämässä palveluiden julkista kilpailuttamista. Tuleva muutos aiheuttaa todennäköisesti lisäkustannuksia, mutta näiden kustannusten suuruutta ei vielä talousarvion laadintavaiheessa ole mahdollista arvioida.

Ensimmäiset aluevaalit järjestetään tammikuussa 2022. Jatkossa aluevaalit tullaan järjestämään kuntavaalien yhteydessä.

5.1 Hallinto- ja tukipalveluiden käyttötalouden määräraha

Ulkoinen + Sisäinen	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos-% 2021-2022
TOIMINTATUOTOT	303 693	317 800	254 590	-19,89 %
Myyntituotot	267 550	283 530	224 590	-20,79 %
Tuet ja avustukset	36 143	34 270	30 000	-12,46 %
TOIMINTAKULUT	-1 701 962	-1 876 900	-1 858 193	-1,00 %
Henkilöstökulut	-645 479	-702 580	-683 958	-2,65 %
Palvelujen ostot	-872 112	-961 480	-997 345	3,73 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-42 635	-43 040	-44 290	2,90 %
Avustukset	-105 370	-140 000	-95 000	-32,14 %
Muut toimintakulut	-36 366	-29 800	-37 600	26,17 %
TOIMINTAKATE	-1 398 269	-1 559 100	-1 603 603	2,85 %

5.2 Hallinto- ja tukipalveluiden toiminnalliset tavoitteet

LISÄÄ ASUKKAITA	
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025	
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2022 toimenpiteet ja mittarit
Tulostavoite: Väkiluvun ja väestörakenteen kehitys ovat positiivisia Väestön keski-ikä vuonna 2035 on alle 60 vuotta Toimenpiteet: Mahdollistetaan etätö ja moderni asuminen maaseutumaisessa ympäristössä. - Sähköisten palveluiden ajantasaistaminen ja kehittäminen Palveluiden toimivuuden ja laadun ylläpitäminen - Kuntalaiskysely palveluiden toimivuudesta kahden vuoden välein.	Mahdollistetaan sähköistä asiointia poikkihallinnollisesti Sähköinen asiointi -palvelulla. MITTARI: Sähköisen asioinnin palvelu on käytössä, ja sillä on toteutettu vähintään kahteen palveluun sähköisen asioinnin mahdollisuus. Digituen toimintamallin suunnittelu, toteutus ja toimeenpano. MITTARI: Digituen toimintamallin toimeenpano on toteutettu. Kuntalaiskyselyn tekninen toteutus hallinnon toimesta. Johtoryhmä vastaa toteutuksesta muilta osin. MITTARI: Kuntalaiskysely on toteutettu

KUNNAN VETO- JA PITOVOIMA	
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025	
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2022 toimenpiteet ja mittarit
Tulostavoite: Kuntalaiset löytävät ja saavat tiedon helposti yhteisistä asioista. Toimenpiteet: Kuntalaiset aktiivisesti mukaan kunnan kehittämiseen ja toimenpiteiden suunnitteluun. - Osallisuussuunnitelman mukainen toiminta. - Elinvoimaryhmän säännönmukainen toiminta. Kehitetään kuntalaistiedottamista nykyaikaiseksi ja kuntalaisia osallistavaksi. - Viestinnän monikanavaisuus.	Uusien osallistamismenetelmien käyttöönotto Liminka-Utajärvi-digiosallisuushankkeen kautta. MITTARI: On otettu käyttöön vähintään kaksi uutta osallistamismenetelmää. Utajärvi.fi -verkkosivustoa ajantasaistetaan ja selkeytetään. MITTARI: Ajantasaistus ja selkeytys on toteutettu.

	Päätöksenteon viestintää kehitetään ja monikanavaistetaan. • MITTARI: Päätöksentekoviestintään on kehitetty toimintamalli.
--	--

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Utajärven kunnan sisäinen valvonta toteutuu käytännössä kunnan johtamis-, suunnittelu- ja ohjauskäytännöissä. Sisäisen valvonnan järjestämisvastuu on kunnanhallituksella. Sisäinen valvonta on osa johtamista ja samalla johtamisen apuväline, se tuottaa tietoa ja analyysejä johdon tarpeisiin. Kunnan sisäistä valvontaa toteutetaan operatiivisella tasolla tilivelvollisten johtavien viranhaltijoiden toimesta. He vastaavat oman alueensa sisäisen valvonnan järjestämisestä ja toimivuudesta.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi dokumentoidaan systemaattisesti kunnan eri tasoilla. Arvioinnin suorittaminen toimialoittain mahdollistaa kattavan arvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyistä ja niiden toimivuudesta. Arvioinnissa tunnistetaan merkittävien riskien lisäksi toiminnallisia ja taloudellisia ja vahinkoriskejä. Tunnistettujen merkittävien riskien lisäksi esitetään niille määriteltyjä riskienhallinnan toimenpiteitä.

Sisäisen valvonnan rakenteet ja menettelytavat perustuvat hallintosääntöön, toiminnan ja talouden suunnitteluun sekä seurannan menettelyihin, toimintojen prosessikuvauksiin ja työ- ja tehtäväkuvauksiin. Keskeisimpänä kehittämishaasteena on riskikartoituksen toteutus määräajoin ja sen pohjalta riskienhallinnan kehittäminen ja organisointi.

Hyvä hallintotapa toteutuu palvelualueilla lakien, sääntöjen ja ohjeiden noudattamisella asioiden valmistelussa, päätöksenteossa ja toimeenpanossa. Keskeisiä, toimintaa ohjaavia normeja ovat muun muassa kuntalaki ja kunnan hallintosääntö sekä muut sisäiset säännöt ja ohjeet. Viran- ja toimenhaltijoiden päätösvaltuudet on määritelty delegointiohjeessa. Hyvä hallinto- ja johtamistapa kuntakonsernissa ohjeistus on hyväksytty vuonna 2014 ja Utajärven kunnan riskienhallintapolitiikka on hyväksytty vuonna 2016. Kuntapäättäjien ja viranhaltijoiden päätöksenteon tueksi tuotetaan neljännesvuosittain ajantasaista tietoa kunnan taloudellisesta tilanteesta.

Sähköiset palvelut

Sähköisten palveluiden kehittämistä jatketaan aktiivisesti vuonna 2022. Hallinto- ja tukipalvelut tuottaa poikkihallinnollisesti tukipalveluita muille toimialoille, ja näihin kuuluu myös digitalisaation edistämisen tukeminen koko organisaatiossa. Hallintopalveluiden tietohallinnon henkilöstö on kartoittanut muiden toimialojen kanssa sähköisen asioinnin kehittämiskohteita palvelutuotannossa vuoden 2021 aikana, ja näiden kartoitusten pohjalta tullaan vuonna 2022 toteuttamaan ne, jotka toimialajohtajat ovat valinneet kehitettäväksi kohteiksi.

Dynasty 10 -asianhallintajärjestelmään käyttöönotettavan Sähköinen Asiointi -lisämoduulin käyttöönotto on viivästynyt palveluntarjoajasta johtuvista syistä, ja nykyisen aikataulun mukaan käyttöönotto tehdään 2022 vuoden aikana. Sähköinen asiointi -palvelulla tullaan toteuttamaan poikkihallinnollisesti kunnan palveluihin sähköisen asiointi lomakkeiden ja hakemusten osalta.

Uusimuotoisen digitaalisen osallisuusalan kehittäminen Limingassa ja Utajärvellä -digihanke jatkuu vuonna 2022. Hanke on Valtiovarainministeriön (Kuntien digitalisaation kannustinjärjestelmä) rahoittama, ja hankkeessa edistetään kuntademokratian digitalisaatiota ja digitaalisia osallistumismahdollisuuksia. Vuoden 2022 aikana toteutetaan palvelumuotoilutyöpajat sidosryhmien kanssa, tekninen suunnittelu ja rakentaminen, sekä käyttöönotto.

Kehittämistyötä kunnan toiminnan saattamiseksi tiedonhallintalain (Laki julkisen hallinnon tiedonhallinnasta) vaatimusten mukaiseksi jatketaan vuonna 2022. Sähköisen arkistoinnin toteutus suunniteltiin kuluvan vuoden aikana, ja tekninen käyttöönotto on käynnistetty vuoden 2021 syksyllä. Sähköisen arkiston teknistä käyttöönottoa jatketaan vuonna 2022 sekä käynnistetään hallinnollinen käyttöönotto ja toimintaan jalkauttaminen.

Tietosuoja ja tietoturva

Tietosuoja ja tietoturvasuhteet ovat yhdessä tärkeä osa Utajärven kunnan toiminnan ja palveluiden laatua. Ne liittyvät jokaisen työntekijän arkipäivän työtehtäviin ja työtapoihin. Vuoden 2022 aikana jatketaan kunnan tietoturvasuhteiden tilan kehittämistä mm. seuraavilla toimenpiteillä:

- Tietoturvatyöryhmän toiminnan jalkauttaminen. Nimetty tietoturvatyöryhmä valmistelee, käsittelee ja seuraa tietosuojaan ja tietoturvaan liittyviä asioita säännöllisesti yhteistyössä tietosuoja-asiantuntijajärjestöjen kanssa, sekä raportoi kunnan johtoryhmälle tietoturvan ja tietosuojan tilasta ja kehittämistarpeista.
- Kunnan tietoturvapoliittikan ja siihen liittyvien ohjeiden päivitys ja jalkautus. Poliitikassa kuvataan kunnan tietoturvan ja tietosuojan keskeiset periaatteet, tavoitteet, roolit ja vastuut. Poliittikka toimii perustana kunnan tietoturvasuhteiden ja tietosuojaa koskeville ohjeille, joiden tehtävänä on tarkentaa politiikkaa ja auttaa sen käytäntöön soveltamisessa.

5.3 Henkilöstösuunnitelma

Nykyaikainen johtaminen on osa Utajärven kunnan strategiaa. Utajärven kunnan henkilöstöohjelman visio on kunnan strategiaa toteuttava, hyvinvoiva, ammattitaitoinen, osaamistaan uudistava, yhteistyötaitoinen, laatu- ja kustannustietoinen henkilöstö. Kunnan henkilöstöpolitiikan tavoitteena on vahvistaa kunnan tiimiorganisaatiota, yhteisöllisyyttä, kiinnittää huomiota henkilöstön jaksamiseen ja taata mahdollisuudet henkilökunnan keskeiseen vuorovaikutukseen. Kunnan yhteisöllisyyttä rakennetaan määrätietoisesti. Tavoitteena on, että jokainen työntekijä tuntee kuuluvansa kunnan työyhteisöön, arvostaa kunnan toiminta-ajatusta ja sitoutuu kunnan yhteisiin tavoitteisiin ja viestittää positiivisista asioista niin ulkoisesti kuin sisäisesti.

Henkilöstösuunnittelun keskeisin lähtökohta on huolehtia henkilöstön osaamisen ja työhyvinvoinnin ylläpitämisestä ja kehittämisestä. Edellä mainittuihin kokonaisuuksiin resursointi varmistaa henkilöstön osaamisen, työmotivaation ja laadukkaan palvelutuotannon.

Työntekijöiden hyvinvointia edistetään mm. epassilla, työergonomialla ja kuntoutuksilla. Työnantaja voi sportti- ja kulttuuripassin avulla palkita, kannustaa ja aktivoida henkilöstöään tarjoamalla heille omaehtoista liikuntaa ja kulttuuripalveluja. Passin arvo on työntekijälle 100 €/vuosi ja työnantajakustannukset

perustuvat sen todelliseen käyttöön.

Yhteistyötoimikunta toimii henkilöstön hyvinvoinnin edistämiseksi. Henkilöstöpalaverit jatkavat toimintaansa. Samoin henkilöstön valitsema virkistystyöryhmä järjestää toimintaa henkilöstölle. Kunnassa toimii esimiestyöryhmä, joka kokoontuu kerran kuukaudessa.

Utajärven kunta on mukana lin kunnan koordinoimassa Vetoa ja pito kuntatyöhön -hankkeessa 1.6.2020-31.12.2022. Muita osatoteuttajia hankkeessa ovat Vaalan ja lin kunnat, Pudasjärven kaupunki ja Oulunkaaren kuntayhtymä. Hankkeen tavoitteena on parantaa kunta puolen työntekijöiden ja esimiesten työssä jaksamista ja työhyvinvointia sekä pidentää työuria mm. riittävän resurssoinnin, työhyvinvointiosaimisen kehittämisen, työntekijöiden itseohjautuvuuden vahvistamisen ja mentoroinnin kehittämisen myötä. Erityisesti keskitytään ikääntyvän työvoiman työssä jaksamisen tukemiseen. Hankkeen tavoitteena on myös lisätä hankkeessa mukana olevien kuntien vetovoimaa mielekkäänä työpaikkana, jossa työhyvinvointiin panostetaan. Hankkeessa kehitetään työhyvinvointitarjotin, jonka avulla työntekijät ja yksiköt voivat valita ja tilata erilaisia työhyvinvointipalveluja jaksamisensa tueksi.

5.4 Henkilöstö

Henkilöstöjohtamisessa korostuu pitkäjänteinen henkilöstövoimavarojen suunnittelu, jonka lähtökohdan ja perustan muodostavat organisaation visio, strategia ja arvot. Kunnan strategisen henkilöstöjohtamisen tavoitteena on sekä organisaation tuloksellisuuden ja kilpailukyvyn, että työelämän laadun samanaikainen toteutuminen. Henkilöstöstrategiassa määritellään henkilöstöön kohdistuvat määrälliset ja rakenteelliset sekä osaamiseen ja työhyvinvointiin liittyvät tavoitteet. Strategian määrittelyssä otetaan huomioon myös organisaation taloudelliset resurssit. Strategisen henkilöstösuunnittelun tavoitteena on tunnistaa henkilöstön vahvuudet ja kehittämiskohteet sekä toimintaympäristön muutoksiin kytkeytyvät mahdollisuudet ja uhat.

Kunnassa on 1.1.2022 täytettynä 119 virkaa ja toimea, joista vakituisesti täyttämättä on 20 kpl.

Taulukossa näkyy vuoden 2018 tiedoissa täyttämättä olevat toimet ja virat. Vuodesta 2019 lukien näitä ei mukana taulukon tiedoissa.

Utajärven kunta	1.1.2018	1.1.2019	1.1.2020	1.1.2021	1.1.2022
Elinvoimapalvelut	2	1	0	0	0,2
Elinympäristöpalvelut	36,7	32,7	30,7	27,3	26,2
Hyvinvointipalvelut	3	3	2,3	2,75	3,25
Kasvatuspalvelut	81,1	64,8	63	72,2	78,6
Hallinto/tukipalvelut	11,22	10,22	10,7	10,75	10,75
Yhteensä	134,02	111,72	106,7	113	119

Hallintopalveluiden budjettialueella on 10,75 vakituista täytettyä virkaa/toimea. Palvelujohtajan työpanoksesta menee 25 % työllistämiseen. Asiointipisteen palveluja myydään Kelalle noin 30 % ja TE- toimistolle 10 % palvelusihteerin työajasta.

Hyvinvointipalveluissa on vakituisia työntekijöitä 3,25. Elinvoimapalvelu ostaa 20 % kulttuurituottajan ja 20 % palvelu- ja viestintäsihteerin työpanosta. Lisäksi on 50 % työhyvinvointikoordinaattori. Kasvatuspalveluissa on 78,6 vakinaista virkaa tai toimea. Määräaikaisessa tehtävässä ovat liikunnanohjaaja ja nuoriso-

ohjaaja.

Elinympäristöpalveluissa on 26,2 vakinaista virkaa tai toimea. Oppisopimuskoulutuksessa 1 henkilö. Ympäristöterveydenhuollon palvelut hoidetaan alueellisena, Pudasjärven kaupungin ollessa vastuukuntana.

Palo- ja pelastustoimen palvelut hoidetaan Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen kautta. Lomituspalvelujen hallinnon hoitaa Muhoksen kunta. Kansalaisopistopalvelut ostetaan Muhokselta. Yleisen edunvalvonnan järjestää valtio. Maataloushallinnon palvelut hoidetaan yhteistoiminta-alueena Oulun kaupungin ollessa vastuukunta. Asiakasvastaanotto hoidetaan ajanvarausperiaatteella. Työterveyshuolto ostetaan Oulunkaaren Työterveys Oy:ltä.

6. HYVINVOINTIPROSESSI

Vuonna 2018 käyttöönotetun organisaatiouudistuksen mukaisesti kunnan hyvinvointiprosessi käsittää kunnan hyvinvointi- ja sivistyspalvelukokonaisuudet. Hyvinvointipalveluihin kuuluu Oulunkaaren sosiaali- ja terveydenhuolto-, maahanmuutto-, työllisyyspalvelut. Sivistyspalveluihin kuuluvat kirjasto, kulttuuri, liikunta- ja nuorisopalvelut sekä etsivä nuorisotyö.

6.1 Hyvinvointipalvelut

6.1.1 Hyvinvointipalveluiden käyttötalouden määräraha

Ulkoinen + Sisäinen	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos-% 2021-2022
TOIMINTATUOTOT	334 854	371 000	408 750	10,18 %
Myyntituotot	90 932	106 000	91 250	-13,92 %
Maksutuotot	0	0	2 500	0,00 %
Tuet ja avustukset	243 922	265 000	313 000	18,11 %
Muut toimintatuotot	0	0	2 000	0,00 %
TOIMINTAKULUT	-12 524 923	-12 581 950	-13 658 031	8,55 %
Henkilöstökulut	-802 774	-862 240	-1 172 248	35,95 %
Palvelujen ostot	-11 635 430	-11 602 320	-12 252 593	5,60 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 482	-25 500	-80 910	217,29 %
Avustukset	-49 688	-50 000	-88 800	77,60 %
Muut toimintakulut	-24 549	-41 890	-63 480	51,54 %
TOIMINTAKATE	-12 190 069	-12 210 950	-13 249 281	8,50 %

6.1.2. Hyvinvointipalveluiden toiminnalliset tavoitteet

LISÄÄ TYÖPAIKKOJA

VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025

Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025

Vuoden 2022 toimenpiteet ja mittarit

Tulostavoite:

Elinkeinorakenteen monipuolistaminen.
Yrityksien määrän lisääminen.

Toimenpiteet:

Kehitetään kunnan omia työllisyyspalveluita huomioiden hyvinvointialueen ja TE-palveluiden kuntiin siirron vaikutukset.

Osallistutaan alueellisiin ja seudullisiin verkostoihin uudistuksen ennakoimiseksi ja siihen valmistautumiseksi.

- **MITTARI:** Verkosto-osallistuminen aktiivista

LISÄÄ ASUKKAITA	
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025	
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2022 toimenpiteet ja mittarit
Tulostavoite: Kuntalaisten hyvinvoinnin edistyminen hyvinvointikertomukseen ja kokemustietoon perustuen. Toimenpiteet: Lapset ja nuoret: Lapsiperheiden palvelut ja lasten harrastustoiminta - Jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli. - Onnellinen ja turvallinen lapsuus ja nuoruus. - Myönteisen itsetuntemuksen vahvistaminen. - Hyvät harrastukset. - Nuoren mielen hyvinvoinnin edistäminen Kaikki kuntalaiset: Yhteisöllisyys, kuntalaisten kuuleminen ja työikäisten harrastustoiminta. - Työllisyyden edistäminen - Hyvät harrastukset hyvinvoinnin edistäjinä. - Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen. - Ennalta ehkäisevän päihdetyön kehittäminen. - Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen. - Turvallisuuden edistäminen. - Kansansairauksien ennaltaehkäisy. Ikäihmiset: Ikäihmisten kotona pärjäämisen tukeminen - Turvallinen asuminen ja turvallisuuden tunne. - Yksinäisyyden vähentäminen - Kaatumisen ehkäisy	Monipuolinen harrastus- ja kerhotoiminta. Alhaiset osallistumismaksut. MITTARI: kävijämäärän seuranta Liikennepuisto valmistuu vuoden 2023 aikana MITTARI: Liikennepuisto on valmis Jokainen nuori lähtee ja pääsee opiskelemaan peruskoulun jälkeen MITTARI: nuorisotyöttömyyden seuranta Tapahtumien järjestäminen yhteistyössä järjestöjen ja seurojen kanssa MITTARI: tapahtumamäärä, avustushakemusten määrä Vaihtoehtoiset harrasteryhmätilat nuoriso- ja liikuntatalon remontin ajalle Uimaliput kuntalaisille MITTARI: Myytyjen lippujen määrä Uintimatkat MITTARI: osallistujamäärät Liukuesteet 70 vuotta täyttäneille

KUNNAN VETO- JA PITOVOIMA	
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025	
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2022 toimenpiteet ja mittarit
Tulostavoite: Järjestetään eri väestöryhmille suunnattuja tapahtumia. Toimenpiteet: - Järjestetään eri vuodenaikoina kaikille ikäryhmille onnellisuutta ja yhteisöllisyyttä edistäviä tapahtumia yhdessä yritysten, kyläyhteisöjen ja muiden sidosryhmien kanssa. - Kehitetään merkittäviä elinvoimaa tukevia tapahtumien järjestämistä yhteistyössä järjestöjen kanssa.	Tapahtumien järjestäminen laadukkaasti MITTARI: Kävijämäärät

Maahanmuuttopalvelujen palvelusuunnitelma on kaikkien kunnassa olevien maahanmuuttajien kotouttaminen, ohjaus ja neuvonta, erityisesti pakolaistaustaisten kuntalaisten. Maahanmuuttopalvelut toimivat kotouttamista ohjaavan lain ja Utajärven kotouttamissuunnitelman mukaisesti yhteistyössä kunnan ja Oulunkaaren kuntayhtymän eri toimijoiden sekä muiden viranomaistahojen ja vapaaehtoistoimijoiden kanssa.

Työllistämispalveluiden tavoitteena on hoitaa työllisyyttä ratkaisukeskeisellä toimintamallilla, jossa keskitytään yksilön vahvuuksien vahvistamiseen ja niiden esteiden poistamiseen, jotka ovat työllistymisen esteenä. Toiminta lähtee yksilön tarpeesta ja se on luonteeltaan moniammatillista verkostotyötä.

Työllistämispalvelujen ensisijaisiksi kohderyhmiksi vuodelle 2022 määritellään alle 30-vuotiaat nuoret, vähintään 300 päivää työmarkkinatukea työttömyyden perusteella saaneet henkilöt ja moniammatillisen yhteispalvelun (TYP) asiakkaat.

Nuorten työpajatoiminnan palvelusuunnitelma on toteuttaa nuorten työpajatoimintaa seinättömän työpajamallin mukaisesti ja tarjota nuoren tarpeesta lähtevää yhteiskuntaan sijoittumista tukevaa ja voimavaroistavaa toimintaa yksilöllisesti. Tavoitteena on nuoren osallisuuden tukeminen ja yhteiskuntaan sijoittuminen, koulutusvalmiuksien parantaminen, opintojen loppuun suorittamisen edistäminen ja tukea avoimille työmarkkinoille sijoittumista.

Nuorten työpajatoiminnan toteuttamiseen ei haeta valtionavustusta vuodelle 2022, koska nuorten työpa-jalla ei ole resursoitu opetus- ja kulttuuriministeriön linjauksen mukaista kahta henkilötyövuotta.

Etsivän nuorisotyön tavoitteena on kohderyhmään kuuluvien nuorten tavoittaminen, tukeminen ja auttaminen tarvittaessa sellaisten palvelujen ja muun tuen piiriin, joilla edistetään heidän kasvuaan ja itsenäistymistään sekä pääsyään koulutukseen ja työmarkkinoille.

Vasite-tiimi on Utajärven kunnan vapaan sivistystyön ja vapaa-aikapalveluiden henkilöstön tiimi. Siihen kuuluvat kirjaston, nuorisopalveluiden, liikuntapalveluiden ja kulttuuripalveluiden henkilökunta. Tiimin palvelut on tarkoitettu kaikille kuntalaisille ja vapaa-ajan asukkaille ja niillä kaikilla on oma merkityksensä

ihmisten hyvinvointiin.

Tavoite: Tiimin tehtävänä on kirjaston, nuoriso-, liikunta- ja kulttuuripalveluiden sekä kansalaisopiston toiminnan suunnittelu, seuranta ja kehittäminen.

Kansalaisopistopalvelut ostetaan Muhoksen kunnalta. Utajärven kunta korvaa Muhoksen kunnalle kustannukset niistä kursseista, jotka järjestetään Utajärvellä. Hallintokuluista Utajärven kunta maksaa osansa samassa suhteessa kuin opiston tunnit jakautuvat Muhoksen ja Utajärven kuntien välillä. Kunta tukee Utajärven kuntalaisten osallistumista kursseille OJO-setelillä.

Tavoite: Kansalaisopisto vastaa kurssitarjonnassaan Utajärvellä kuntalaisten tarpeisiin.

Kirjasto panostaa lasten lukuinnostuksen lisäämiseen ja kulttuuripalveluiden tarjoamiseen. Kirjasto tilana on kuntalaisille avoin ja turvallinen paikka viettää aikaa ja kokea elämyksiä. Omatoimikirjaston ja laajan elektronisten aineistojen tarjonnan myötä kirjaston palvelut ovat saavutettavissa myös henkilökunnan palveluajan ulkopuolella.

Tavoite: Kirjasto vastaa kuntalaisten tarpeisiin kirjastolain mukaisesti.

Kulttuuripalveluissa vuonna 2022 työskentelee 80 % kulttuurituottaja. Laki kuntien kulttuuritoiminnasta antoi kunnille uusia tehtäviä, esim. edistää kulttuurin ja taiteen harrastamista sekä siihen liittyvää kansalais-toimintaa edistämällä näin kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.

Tavoite: Kehittää kulttuuritoimintaa Utajärvellä lain mukaisesti. Tarjota laaja-alaisesti kulttuuripalveluita ja elämyksiä kuntalaisille, sekä olla vahva vetovoimatekijä Utajärvellä.

Liikunta- ja nuorisopalvelut siirtyivät kunnan omaksi toiminnaksi 1.8.2020. Yksityisen palveluntuottajan palveluksessa olleet työntekijät siirtyivät kunnan palvelukseen vanhoina työntekijöinä. Työntekijöiden työsuhteet ovat määräaikaisia 31.8.2023 saakka. Liikunta- ja nuorisopalveluiden järjestäminen kunnan omana toimintana vs. ostopalveluna selvitetään ja valmistellaan 2022 aikana ja toiminta on selvillä keväällä 2023. Toimialueella tehdään tiivistä yhteistyötä nuoriso- ja liikuntajärjestöjen kanssa, nuorisovaltuuston, Oulun kaaren, eri hankkeiden sekä erilaisten verkostojen kanssa.

Tavoite: Nuoriso- ja liikuntapalvelut järjestävät oman toiminta-alueensa tapahtumia ja toteuttavat ryhmätoimintaa.

Kuntayhtymän johtajan katsaus

Vuoden 2022 talousarviota on edelleen valmisteltu epävarmassa toimintaympäristössä. Covid-19 –pandemia jatkuu ja koronan kustannusvaikutukset pysyvät korkeina. Koronakustannuksia on korvattu kunnille ja kuntayhtymä saa myös laskuttaa koronakustannuksia valtiolta koronasta aiheutuviin suoriin kustannuksiin. Vuoden 2022 talousarvio on viimeinen sotien osalta kuntayhtymässä. Hyvinvointialueuudistuksen ensimmäisen vaiheen lainsäädäntö astui voimaan 1.7.2021 ja väliaikaisen valmistelutoimielimen työskentely käynnistyi heti tämän jälkeen. Oulunkaaren alueella palvelutarpeet ja sairastavuus ovat maan keskitasoon verrattuna korkeat ja uuden sosiaali- ja terveydenhuollon rahoitusjärjestelmän ennustetaan parantavan korkeiden palvelutarpeiden alueiden asemaa. Sote-järjestelmän vaikuttavuutta parantaa mm. nykyistä parempi palvelujen yhteensovittamisen mahdollisuus. Palvelujen yhteensovittamisen avulla voidaan poistaa päällekkäisyyksiä nykyisen perus- ja erikoistason välillä. Yhteiset asiakas- ja potilastietojärjestelmät parantavat tiedon integraatiota. Sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön saatavuus on vaikeutunut koko maassa. Pitkittyneen koronatilanteen hoitaminen on osaltaan vaikuttanut koko henkilöstön jaksamiseen. Korona on lisäksi lisännyt hoito- ja palveluvelkaa, eikä pitkän aikavälin vaikutuksia vielä edes pystytä ennakoimaan.

Hyvinvointialueuudistuksen tavoitteena on turvata palvelujen yhdenvertainen saatavuus. Oulunkaaren kuntayhtymä koordinoi Pohjois-Pohjanmaan rakenneuudistusosioon kuuluvaa palvelustrategian osahanketta vuoden 2021 ajan. Sosiaali- ja terveydenhuollon sisällöllinen valmistelu jatkuu sote-keskusohjelmassa vuoden 2023 loppuun saakka. Pohjois-Suomen osaamisen tukikeskushankkeelle (OT-keskus) on haettu jatkora-hoitusta vuosille 2022–2023. Yhteistyöaluetasoisesti jatkuu myös lasten ja nuorten mielenterveyspalvelujen kehittämistyö. Alueelliset tilannekuvat ovat valmistuneet osana palvelustrategiatyötä. Kuntayhtymässä on valmisteltu muutoksen tuen ohjelmaa siirtymävaiheen sujuvuuden turvaamiseksi. Lapin hyvinvointialue on käynnistänyt selvityksen Simon palvelujen osalta. Tavoitteena on selvittää, että millä edellytyksillä Lapin hyvinvointialue voisi ostaa Simon alueen palvelut Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialueelta, sillä Oulunkaari on tämänhetkisten valmistelulinjausten mukaan oma toiminnallinen alue. Pohjois-Pohjanmaan väliaikainen valmistelutoimielin on asettanut määräajan Simon selvityksen osalta tammikuun 2022 loppuun saakka. Oulunkaarella on käynnistetty kuntapalvelutoimiston jatkoselvitys sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisvastuun siirtyessä hyvinvointialueille. Tietohallinnossa digitaalisten palvelujen kehittämisrooli jatkuu ja myös linkittyä hyvinvointialueen valmistelutyöhön.

Osana peruspalvelujen vahvistamista kehitetään edelleen matalan kynnyksen palveluja sekä kiireettömän hoidon palveluja hoitotakuun kiristymisen myötä. Henkilöstömitoitukset tarkentuvat vuoden 2022 alusta lähtien ikäihmisten palveluissa ja lastensuojelun sosiaalityössä. 1.7.2021 voimaan astunut asiakasmaksulainsäädännön uudistus vaikuttaa sotien tulokertymää alentavasti. Valtio korvaa kunnille sääntelyn tarkentumisesta lisääntyviä kustannuksia- ja tulomenetyksiä valtionavustusjärjestelmän kautta. Tuleva sosiaali- ja terveyspalvelujen perusyksikkö tulee olemaan sote-keskus, johon sisältyvät perhekeskukset. Tärkeitä yhdyspintatoimintoja kuntiin päin ovat terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen lisäksi perhe- ja psykososiaalisten palvelujen, ikäihmisten palvelujen ja työikäisten palvelujen kokonaisuudet. Myös oppilashuollon kuraattori ja psykologit siirtyvät hyvinvointialueille. Työllisyyden hoidon vastuut ovat siirtymässä valtiolta kunnille vuoden 2024 aikana.

Vuoden 2022 toiminnalliset tavoitteet sosiaali- ja terveydenhuollon osalta kytkeytyvät tiiviisti hyvinvointialueiden valmistelutyöhön sekä sote-keskushankkeiden sisällölliseen valmistelutyöhön.

Toiminnan ja talouden suunnittelun lähtökohtana vuodelle 2022 ovat hoidon ja palvelujen saatavuuden turvaaminen, hoito- ja palvelutakuissa pysyminen sekä henkilöstömitoituksen vaatimukset. 1.7.2021 voimaan tulleen asiakasmaksulainsäädännöstä aiheutuva asiakasmaksujen alenema huomioidaan maksutuotoissa. Lisäksi valmistautuminen hyvinvointialueuudistukseen aiheuttaa lisäkustannuksia tukipalveluissa. Kuntayhtymän vuoden 2021 talousarvion toimintakulujen loppusumma on 141.051.713 € (+2,73 % edellisen vuoden talousarvioon verrattuna). Sosiaali- ja terveystaloustuotannon nettokustannukset kasvavat 2,76 % vuoden 2021 talousarvioon verrattuna. Hyvinvointialueuudistuksen johdosta vuosi 2022 on sote-palveluiden osalta Oulunkaaren kuntayhtymän järjestämisvastuun viimeinen toimintavuosi. Talousarvio on tiukka suhteutettuna väestön palvelutarpeisiin ja muihin kustannuspaineisiin. Muutokset ja riskit on sisällytetty talousarvokirjan erilliseen liitteeseen. Oulunkaaren pitkän aikavälin sote-kustannukset peilaavat hyvin väestön palvelutarpeita.

Leena Pimperi-Koivisto
kuntayhtymän johtaja

TALOUSARVIO 2022

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	Muutos TA 2021-> TA 2022	
				€	%
Utajärven perhepalvelut					
Tuotot	352 599	616 753	511 530	-105 223	-17,1
Kulut	-3 011 254	-3 467 418	-3 343 887	-123 531	-3,6
Kate	-2 658 655	-2 850 665	-2 832 357	-18 308	-0,6
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-1 144 908</i>	<i>-1 410 572</i>	<i>-1 248 120</i>	<i>-162 452</i>	<i>-11,5</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-1 237 164</i>	<i>-1 468 906</i>	<i>-1 502 175</i>	<i>33 269</i>	<i>2,3</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-159 223</i>	<i>-176 140</i>	<i>-184 020</i>	<i>7 880</i>	<i>4,5</i>
Utajärven terveyspalvelut					
Tuotot	855 426	881 340	1 007 340	126 000	14,3
Kulut	-3 481 136	-3 492 015	-3 720 732	228 717	6,5
Kate	-2 625 710	-2 610 675	-2 713 392	102 717	3,9
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-1 916 917</i>	<i>-2 021 145</i>	<i>-2 062 202</i>	<i>41 057</i>	<i>2,0</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-892 115</i>	<i>-766 749</i>	<i>-813 356</i>	<i>46 607</i>	<i>6,1</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-424 891</i>	<i>-486 603</i>	<i>-612 218</i>	<i>125 615</i>	<i>25,8</i>
Utajärven vanhuspalvelut					
Tuotot	892 770	909 019	839 419	-69 600	-7,7
Kulut	-3 638 423	-3 536 513	-3 804 287	267 774	7,6
Kate	-2 745 653	-2 627 494	-2 964 868	337 374	12,8
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-1 567 041</i>	<i>-1 499 037</i>	<i>-1 482 900</i>	<i>-16 137</i>	<i>-1,1</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-873 641</i>	<i>-1 734 993</i>	<i>-2 008 294</i>	<i>273 301</i>	<i>15,8</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-241 425</i>	<i>-264 975</i>	<i>-240 133</i>	<i>-24 842</i>	<i>-9,4</i>
Oma toiminta yhteensä					
Tuotot	2 100 795	2 407 112	2 358 289	-48 823	-2,0
Kulut	-10 130 814	-10 495 946	-10 868 906	372 960	3,6
Kate	-8 030 019	-8 088 834	-8 510 617	421 783	5,2
<i>Henkilöstömenot</i>	<i>-4 628 866</i>	<i>-4 930 754</i>	<i>-4 793 222</i>	<i>-137 532</i>	<i>-2,8</i>
<i>Palvelut</i>	<i>-3 002 920</i>	<i>-3 970 648</i>	<i>-4 323 825</i>	<i>353 177</i>	<i>8,9</i>
<i>Kuntien tukipalvelut</i>	<i>-825 539</i>	<i>-927 718</i>	<i>-1 036 371</i>	<i>108 653</i>	<i>11,7</i>
Esh					
Tuotot	3 192	0	0	0	0,0
Kulut	-3 430 332	-3 355 000	-3 271 660	-83 340	-2,5
Kate	-3 427 140	-3 355 000	-3 271 660	-83 340	-2,5
Yhteensä					
Tuotot	2 103 987	2 407 112	2 358 289	-48 823	-2,0
Kulut	-13 561 146	-13 850 946	-14 140 566	289 620	2,1
Kate	-11 457 160	-11 443 834	-11 782 277	338 443	3,0
Soten hankkeet	-8 595	-18 569	-8 713	-9 856	-53,1
Yhteensä	-11 465 755	-11 462 403	-11 790 990	328 587	2,9

Kuntien tukipalvelut sisältävät jäsenkunnan laskuttamat ateria- ja siivouspalvelut sekä toimitilavuokrat. Ateriat ja siivoukset sisältyvät myös palvelujen ostojen summiin.

Asukkaat 01.01.2021	li	Pj	Uj	Va	Si	Yht
Asukkaat	9 848	7 779	2 619	2 737	2 950	25 933
%	37,97	30	10,1	10,55	11,38	100
Asukkaat POPsote	9 848	7 779	2 619	2 737	1 475	24 458
%	40,26	31,81	10,71	11,19	6,03	100
Asukkaat	9 848	7 779	2 619	2 737		22 983
%	42,85	33,85	11,4	11,91		100
Asukkaat	9 848	7 779	2 619			20 246
%	48,64	38,42	12,94			100

HALLINTO

HALLINTO		Kunnat					Maksuosuus	li	Pudasjärvi	Utajärvi	Vaala	Simo	Yhteensä
Kp	Nimi	li	Pj	Uj	Va	Si							
1101	Yhtymävaltuusto	x	x	x	x	x	27 610	10 485	8 282	2 788	2 914	3 141	27 610
1102	Tarkastuslautakunta	x	x	x	x	x	33 510	12 725	10 052	3 384	3 537	3 812	33 510
1103	Yhtymähallitus, tiimit	x	x	x	x	x	43 290	16 439	12 985	4 372	4 569	4 924	43 290
1201	Yleinen toimisto	x	x	x	x	x	423 241	160 725	126 958	42 744	44 669	48 146	423 241
1204	Arkisto	x	x	x	x	x	47 000	17 848	14 098	4 747	4 960	5 346	47 000
1205	Viestintä	x	x	x	x	x	98 160	37 276	29 445	9 913	10 360	11 166	98 160
1206	Tietohallinto	x	x	x	x	x	116 060	44 074	34 814	11 721	12 249	13 202	116 060
HALLINTO YHTEENSÄ							788 871	299 572	236 634	79 669	83 258	89 738	788 871

KUNTAPALVELUTOIMISTON TUOTANTO

Kuntapalvelutoimisto	Maksuosuus	li	Pudasjärvi	Utajärvi	Vaala	Simo	Kunnat yhteensä	Oulunkaari	Kaikki yhteensä
Henkilöstöpalvelut	862 388	154 293	112 651	74 895	54 129	52 573	448 540	413 848	862 388
Talouspalvelut	1 147 854	239 836	203 574	138 672	105 104	84 086	771 272	376 582	1 147 854
Tietopalvelut	2 271 608	551 502	325 131	155 690	175 813	123 128	1 331 265	940 343	2 271 608
Kuntapalvelutoimisto yhteensä	4 281 850	945 631	641 356	369 257	335 047	259 787	2 551 077	1 730 773	4 281 850

Oulunkaaren työterveys Oy:n maksuosuus 24.527 € Tietopalveluiden palveluista on sisällytetty Oulunkaaren lukuun. Mahdolliset kuntien tytäryhtiöiden luvut on sisällytetty peruskuntien lukuun.

SOTEN TUOTANTO

SOTE-HANKKEET		Kunnat					Maksuosuus	li	Pudasjärvi	Utajärvi	Vaala	Simo	Yhteensä
Kp	Nimi	li	Pj	Uj	Va	Si							
4802	SOTE-osallisuushankkeet	x	x	x	x	x	0	0	0	0	0	0	0
4836	Vettoa ja pitoa kuntatyöhön	x	x	x	x	x	13 882	5 272	4 164	1 402	1 465	1 579	13 882
4837	Lähde! Taiteesta osallisuutta	x	x	x	x	x	43 338	16 458	13 000	4 377	4 574	4 930	43 338
4848	Lastensuojelun monialainen kehittäminen Pohjois-Suomessa	x	x	x	x	x	14 055	5 337	4 216	1 419	1 483	1 599	14 055
4899	Soten kehittämistoiminta	x	x	x	x	x	15 000	5 696	4 499	1 515	1 583	1 706	15 000
SOTE-HANKKEET YHTEENSÄ							86 275	32 763	25 880	8 713	9 106	9 814	86 275

Soten tuotanto	Maksuosuus	li	Pudasjärvi	Utajärvi	Vaala	Simo	Yhteensä
Terveyspalvelut	23 223 726	7 119 392	7 736 898	2 713 392	3 060 115	2 593 929	23 223 726
Vanhuspalvelut	24 878 787	6 964 545	8 806 359	2 964 868	2 886 876	3 256 139	24 878 787
Oma tuotanto yhteensä sis soten hankkeet	74 402 627	23 120 027	24 921 553	8 519 330	9 700 750	8 140 968	74 402 627
Erikoissairaanhoido	36 720 014	12 500 000	11 298 354	3 271 660	4 650 000	5 000 000	36 720 014
SOTE YHTEENSÄ	111 122 641	35 620 027	36 219 907	11 790 990	14 350 750	13 140 968	111 122 641

Kuntien maksuosuudet yhteensä	Maksuosuus	li	Pudasjärvi	Utajärvi	Vaala	Simo	Yhteensä
V 2022	114 462 589	36 865 230	37 097 896	12 239 916	14 769 055	13 490 493	114 462 589

7. KASVATUSPALVELUT

Utajärven kunnan kasvatuspalvelut tarjoaa kuntalaisille kehittyneet, asiakaslähtöiset palvelut, jotka antavat kunnassa asuville lapsille ja nuorille edellytykset turvalliseen kasvuun. Kasvatuspalveluiden toimialaan kuuluvat varhaiskasvatus, esi- ja perusopetus sekä lukiokoulutus. Tästä muodostuu Utajärven lapsille ehyt yhtenäinen kasvu- ja koulupolku varhaislapsuudesta nuoruuteen.

Kasvatuspalveluiden tehtävänä on monipuolisten ja nykyaikaisten kasvatus- ja koulutuspalveluiden tarjoaminen valtakunnallisten ja koulutuksen järjestäjäkohtaisten varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmien mukaisesti. Päämääränä on ajatteleva, toimiva ja tyytyväinen kuntalainen, joka viihtyy ja haluaa asua paikkakunnallaan. Tähän päästään luomalla vahvat edellytykset lasten ja nuorten henkiselle, sosiaaliselle ja fyysiselle kasvulle.

7.1 Kasvatuspalveluiden käyttötalouden määräraha

Ulkoinen + Sisäinen	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos-% 2021-2022
TOIMINTATUOTOT	615 478	504 340	617 932	22,52 %
Myyntituotot	382 367	276 300	302 620	9,53 %
Maksutuotot	136 342	136 660	175 012	28,06 %
Tuet ja avustukset	125 650	67 880	118 800	75,01 %
Muut toimintatuotot	-28 881	23 500	21 500	-8,51 %
TOIMINTAKULUT	-6 191 845	-6 765 250	-6 572 301	-2,85 %
Henkilöstökulut	-3 861 428	-4 226 810	-4 215 996	-0,26 %
Palvelujen ostot	-1 880 033	-1 942 350	-1 901 564	-2,10 %
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-233 864	-324 540	-255 270	-21,34 %
Avustukset	-152 648	-165 020	-102 891	-37,65 %
Muut toimintakulut	-63 870	-106 530	-96 580	-9,34 %
TOIMINTAKATE	-5 576 367	-6 260 910	-5 954 369	-4,90 %

7.2 Kasvatuspalveluiden määrärahojen jakautuminen

Ulkoinen + Sisäinen	TP2020	TP2021	TA2022	Muutos-% 2021-2022
SIVISTYSPALVELUT				
TOIMINTAKATE	-5 576 367	-6 260 910	-5 954 369	-4,90 %
Peruskoulu				
TOIMINTAKATE	-3 190 994	-3 586 840	-3 699 665	3,15 %
Peruskoulu 0 - 5 lk				
TOIMINTAKATE	-1 305 466	-1 412 160	-1 483 272	5,04 %
Peruskoulu 6 - 9 lk				
TOIMINTAKATE	-1 567 096	-1 573 280	-1 602 373	1,85 %
Koulujen yhteiset				
TOIMINTAKATE	-213 691	-362 250	-357 050	-1,44 %
Esiopetus				
TOIMINTAKATE	-87 701	-203 130	-190 076	-6,43 %
Lukio				
TOIMINTAKATE	-688 366	-739 000	-757 466	2,50 %
PÄIVÄHOITOPALVELUT				
TOIMINTAKATE	-1 179 692	-1 317 110	-1 450 463	10,12 %

7.3 Kasvatuspalveluiden toiminnalliset tavoitteet

LISÄÄ ASUKKAITA	
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025	
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2022 toimenpiteet ja mittarit
Tulostavoite: Väkiluvun ja väestörakenteen kehitys ovat positiivisia Väestön keski-ikä vuonna 2035 on alle 60 vuotta Toimenpiteet: Rakennetaan Utajärven brändiä ja markkinointia onnellisen yhteisön ympärille. • Markkinoidaan tontteja, asuntoja, viihtyisää ja maaseutumaista ympäristöä sekä luontoharrastusmahdollisuuksia. Väkiluvun ja väestörakenteen myönteisen kehittymisen tueksi toteutetaan lapsiperhepakettia. • Lapsiperhepaketti: maksuton varhaiskasvatus, aamu- ja iltapäiväkerhotoiminta 1–3 luokkalaisille, kotihoidontuen kuntalisä Sitoudutaan maahanmuuttoon ja kansainvälisyyteen. • Toteutetaan säännöllistä aikuisten maahanmuuttajien perusopetusta.	Jatketaan lukion voimakasta markkinointia Päivitetään markkinointisuunnitelma • MITTARI: syksyllä 2022 lukion aloittavassa ryhmässä vähintään 15 opiskelijaa Keksitään uusia keinoja lapsiperhepaketin markkinoinnin tehostamiseen • MITTARI: 1-6 -vuotiaiden lasten määrä kunnassa ei laske vuoden 2022 aikana Jatketaan maksuttoman varhaiskasvatuksen, 1–3 luokkalaisille tarjottavan aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan sekä kotihoidontuen kuntalisän toteuttamista. Esi- ja perusopetuksessa ei toteuteta yli 20 oppilaan ryhmäkokoja. • MITTARI: 1-15 -vuotiaiden lasten /nuorten määrä kunnassa ei laske Selvitetään mahdollisuus aikuisten perusopetuksen järjestämiseen kunnassa. • MITTARI: Selvitys on toteutettu
Tulostavoite: Kuntalaisten hyvinvoinnin edistyminen hyvinvointikertomukseen ja kokemustietoon perustuen. Toimenpiteet: Kaikki kuntalaiset: • Työllisyyden edistäminen • Hyvät harrastukset hyvinvoinnin edistäjinä. • Liikunnallisen elämäntavan vahvistaminen. • Ennalta ehkäisevän päihdetyön kehittäminen. • Osallisuuden ja yhteisöllisyyden edistäminen. • Turvallisuuden edistäminen.	Koululla toteutetaan ehkäisevän päihdetyön viikolla aiheeseen liittyvää työpajatyöskentelyä. • MITTARI: työpajat on toteutettu Koulun turvallisuussuunnitelma päivitetään. • MITTARI: Suunnitelma on ajan tasalla.

- Kansansairauksien ennaltaehkäisy. Lapset ja nuoret: - Jokaisella lapsella on sellaista tekemistä, josta tulee hyvä mieli. - Onnellinen ja turvallinen lapsuus ja nuoruus. - Myönteisen itsetuntemuksen vahvistaminen. - Hyvät harrastukset.	Ollaan mukana järjestämässä vilkasta kerhotoimintaa ”Harrastamisen Suomen malli” -hankkeen kautta yhdessä kunnan nuorisotoimen ja 4H:n kanssa. MITTARI: Hankkeen puitteissa syksyllä 2021 käynnistyneet kerhot jatkavat toimintaansa vuonna 2022.
--	---

KUNNAN VETO- JA PITOVOIMA	
VALTUUSTOKAUDEN TULOSTAVOITE 2025	
Valtuustotason toimenpiteet 2021–2025	Vuoden 2022 toimenpiteet ja mittarit
Tulostavoite: Kuntalaiset löytävät ja saavat tiedon helposti yhteisistä asioista. Toimenpiteet: Kuntalaiset aktiivisesti mukaan kunnan kehittämiseen ja toimenpiteiden suunnitteluun. - Osallisuussuunnitelman mukainen toiminta. - Elinvoimaryhmän säännönmukainen toiminta. Kehitetään kuntalaistiedottamista nykyaikaiseksi ja kuntalaisia osallistavaksi. - Viestinnän monikanavaisuus.	Otetaan oppilas- ja opiskelijakunnat osaksi kunnan päätöksentekoa. Tuetaan koulun vanhempaintoimikunnan toimintaa. MITTARI: Jokaisessa vanhempaintoimikunnan kokouksessa on opettajakunnan edustaja paikalla.

Esiopetus, peruskoulu ja lukio

Utajärven koulussa toimii esiopetus, perusopetus ja lukio. Esiopetuksessa on 23 lasta jaettuna kahteen opetusryhmään. Perusopetuksen oppilasmäärä on 303. Perusopetuksessa yhdeksäsluokkalaiset ovat jaettuna kolmeen rinnakkaisluokkaan. Muuten rinnakkaisluokkia on kaksi jokaisessa ikäluokassa. Vuosiluokat 1-5 toimivat luokanopetuksessa (alakoulu) ja vuosiluokat 6-9 aineenopetuksessa (yläkoulu). Vuosiluokkien 1-5 opetus järjestetään pääasiassa koulun uudella puolella, ja vuosiluokat 6-9 sekä lukio toimivat vanhalla puolella. Kolme alakoulun luokkaa opiskelee väistötiloiksi hankituissa parakeissa. Lukiossa opiskelee yhteensä 64 opiskelijaa yksisarjaisessa yleislukiossa. Koulu järjestää myös kunnan aamu- ja iltapäiväkerhotoiminnan.

Tavoite: Utajärven koulu antaa tasokasta kasvatusta ja opetusta ajanmukaisessa ja viihtyisässä oppimisympäristössä, jossa vallitsee turvallinen ja innostava ilmapiiri. Kaikessa toiminnassa keskiössä on oppilas. Jokaiselle oppilaalle taataan parhaat mahdolliset edellytykset kasvuun ja oppimiseen. Sekä perusopetuksen että lukion puolella panostetaan jatkossakin vahvasti kansainvälisyyteen ja tietotekniisiin taitoihin. Lukion oppilasmäärä pyritään pitämään korkeana myös maksuttoman toisen asteen toteutuessa koko maassa. Lukion markkinoinnin tavoitteena on vähintään 15 opiskelijan aloittava ryhmä syyslukukaudella 2022.

Varhaiskasvatus

Keisarintien päiväkodissa on viisi ryhmää; 0-3-v. Koiramäki, 3-6-v. Vaahteramäki ja Kissankulma, 0-6-v. vuorohoitoryhmä Huvikumpu, sekä varhaiskasvatuksen iltapäiväkerho esiopetusikäisille. Lisäksi varhaiskasvatusta tarjotaan Ryhmäpäiväkodissa. Varhaiskasvatuksen kysyntä on kasvanut etenkin alle kolme vuotiaiden osalta. Päiväkodissa on paikka 85 lapselle ja ryhmäpäiväkodissa 12 lapselle. Työntekijöitä on yhteensä 27, heistä kaksi on oppisopimusopiskelijoita.

Varhaiskasvatus on osa suomalaista koulutusjärjestelmää ja tärkeä vaihe lapsen kasvun ja oppimisen polulla. Varhaiskasvatus tukee ja täydentää kotien kasvatustehtävää ja vastaa omalta osaltaan lasten hyvinvoinnista. Toiminta tapahtuu pitkälti pienryhmissä, jolloin lapsen varhaiskasvatussuunnitelman mukaiset vahvuudet, kiinnostuksen kohteet sekä yksilölliset tarpeet tulevat huomioituiksi. Varhaiskasvatus on lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistävä ja syrjäytymistä ehkäisevä palvelu. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa.

Tavoite:

Päämääränä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin, kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen yhteistyössä vanhempien kanssa. Tarjoamme laadukasta ja lapsen yksilölliset tarpeet huomioivaa varhaiskasvatusta. Tavoitteemme on varmistaa, että lapsella on ympärillään välittäviä ihmisiä ja hän kokee tulevansa kuulluksi ja arvostetuksi yhteisön jäsenenä.

8. TULOSLASKELMAOSA

Tuloslaskelma ulkoinen ja sisäinen

Ulkoinen + Sisäinen	TP2020	TA2021	TA2022	Muutos-% 2021-2022	TS2023	TS2024
TOIMINTATUOTOT	4 661 368	4 688 990	5 122 893	9,25 %	5 002 893	5 002 893
Myyntituotot	2 972 447	2 946 620	3 130 714	6,25 %	2 810 714	2 810 714
Maksutuotot	188 713	256 660	345 512	34,62 %	545 512	545 512
Tuet ja avustukset	497 727	471 390	576 340	22,26 %	576 340	576 340
Muut toimintatuotot	1 002 481	1 014 320	1 070 327	5,52 %	1 070 327	1 070 327
TOIMINTAKULUT	-25 613 974	-26 568 810	-27 694 526	4,24 %	-15 635 923	-15 785 417
Henkilöstökulut	-6 718 452	-7 294 330	-7 666 491	5,10 %	-7 618 489	-7 709 911
Palvelujen ostot	-16 657 585	-16 963 170	-17 717 761	4,45 %	-5 807 161	-5 865 233
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 370 556	-1 482 130	-1 481 720	-0,03 %	-1 381 720	-1 381 720
Avustukset	-544 442	-509 480	-464 503	-8,83 %	-464 503	-464 503
Muut toimintakulut	-322 940	-319 700	-364 050	13,87 %	-364 050	-364 050
TOIMINTAKATE	-20 952 607	-21 879 820	-22 571 632	3,16 %	-10 633 030	-10 782 524
Verotulot	10 051 834	10 485 000	10 699 000	2,04 %	6 752 000	6 681 000
Valtionosuudet	12 849 583	12 078 340	12 659 074	4,81 %	4 773 000	4 566 000
Rahoitustuotot ja -kulut	-45 311	-80 830	-105 830	30,93 %	-115 630	-135 630
Korkotuotot	47 537	42 520	2 520	-94,07 %	2 520	2 520
Muut rahoitustuotot	7 398	7 800	7 800	0,00 %	8 000	8 000
Korkokulut	-99 641	-130 000	-115 000	-11,54 %	-125 000	-145 000
Muut rahoituskulut	-605	-1 150	-1 150	0,00 %	-1 150	-1 150
VUOSIKATE	1 903 500	602 690	680 612	12,93 %	776 340	328 846
Poistot ja arvonalentumiset	-1 202 105	-1 137 130	-1 205 310	6,00 %	-1 335 310	-1 385 000
TILIKAUDEN TULOS	701 395	-534 440	-524 698	-1,82 %	-558 970	-1 056 154
Varausten ja rahastojen muutokset	-595 402	123 330	73 330	-40,54 %	103 330	133 330
KÄYTTÖTALOUS NTO	105 993	-411 110	-451 368	9,79 %	-455 640	-922 824

Tavoitteet ja tunnusluvut

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toim.tulot/Toim.menot, %	18,2	17,6	18,5	32,0	31,7
Vuosik. /5v.Keskim.p.a.invest, %	90	26	31	32	16
Vuosikate, euroa/asukas	727	220	264	300	126
Kertynyt ylijäämä	5 384 920	4 968 810	4 517 442	4 061 902	3 139 079
Kertynyt ylijäämä euroa/as.	2 055	1 827	1 751	1 568	1 207
Asukasm. vuoden lopussa	2620	2720	2580	2 590	2 600

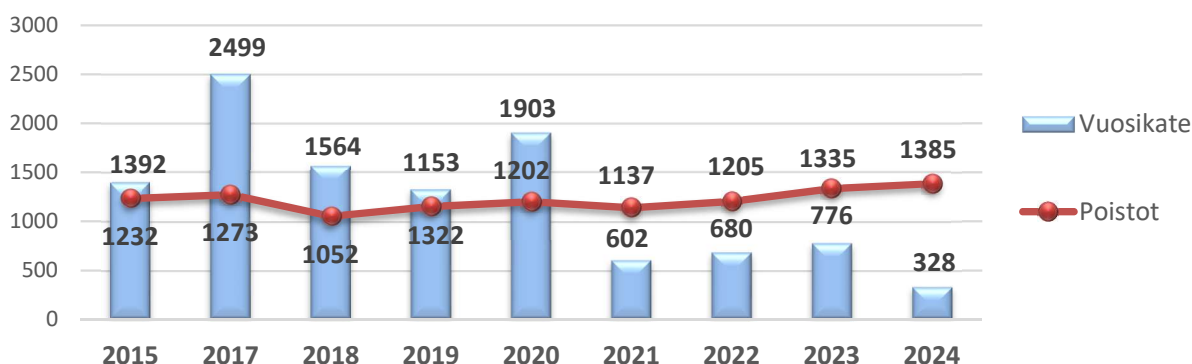
Tuloslaskelmaosan sitovia eriä ovat: verotulot, valtionosuudet, rahoitustulot- ja menot. Näiden määrärahojen ylittyminen tai alittuminen on käsiteltävä talousarviomuutoksena valtuustossa.

Suunnitelmavuosien 2023–2024 henkilöstökulut sisältävät 1,2 % ja palvelujen ostot 1,5 % korotuksen vuosittain. Suunnitelmavuosien tuloihin on arvioitu tuulivoimarakentamisen rakennuslupatuloja.

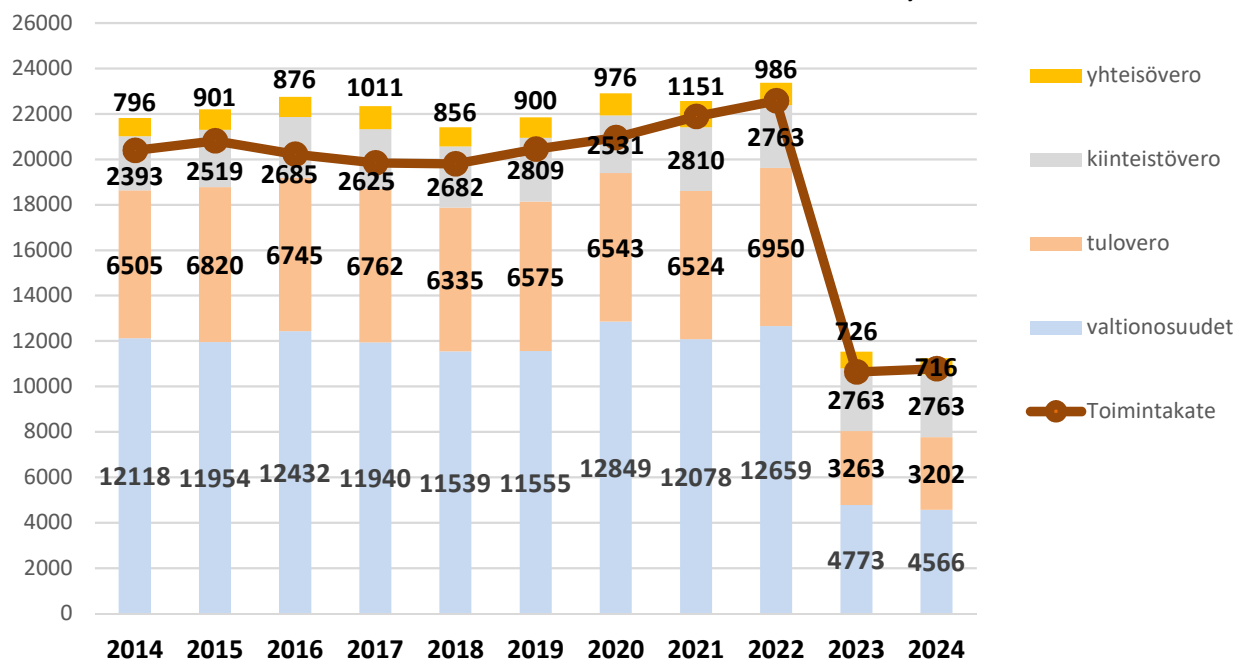
8.1 Tuloslaskelmaosan tavoitteet ja tunnusluvut

Vuosikate on keskeinen luku arvioitaessa tulo-rahoituksen riittävyyttä. Kunnan tulos on ylijäämäinen, kun vuosikate ylittää poistojen määrän. Verrattaessa vuosikatetta investointeihin (tässä 5v. keskiarvoon) nähdään, että tämä tunnusluku on 31. Sen tulisi olla yli 100. Kunnan talous on heikenevä ja kunta velkaantuu, kun vuosikate on keskimääräistä poiston-alasta investointitasoa alempi. Kertynyt yli-/alijäämä tunnusluvun tavoitearvon tulisi olla vähintään 300-400e / asukas. Huomioitavaa on, että tunnusluku pienenee voimakkaasti suunnittelukaudella.

Vuosikate suhteessa poistoihin, 1000€

Verorahoitus suhteessa toimintakatteeseen, 1000€

9. INVESTOINTIOSA

Investointiosassa varataan määrärahat ja asetetaan tuloarviot hankkeille, joiden kulut kirjanpidossa aktivoidaan tasetileille. Investointikohteittain valtuuston nähden sitovaa on hankkeen tuloarvio ja menoarvio. Investointiosa on laadittu kolmelle vuodelle. Vuoden 2022 suurin investointikohde on Mustikkakankaan teiden rakentaminen.

Rokuan alueen julkisten retkeilypalveluiden kehittäminen -hankkeen avulla on tarkoitus investoida Rokuan alueen käyttäjille fasilitteettialue. Alue pitää sisällään jätepisteen, biokäymälän, mökkivesipostin, valaistun parkkialueen, sähkö/lämmityspaikkoja autoille sekä sähköautojen latauspisteitä. Kaikkien rakenteiden käyttäminen pohjautuu nykyaikaiseen älyteknologiaan. Fasilitteettirakennuksen ja sähkölatauspisteiden palvelut ovat käytettävissä mobiilisovelluksella. Käyttömaksuilla tullaan kattamaan alueen ylläpitokustannukset.

	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Hallinto ja elinvoima			
Osakkeiden osto			
MENOT	-250 000	-100 000	-100 000
NETTO	-250 000	-100 000	-100 000
Sivistyspalvelut			
Nuorisotalon ja liikuntahallin pk-hanke			
MENOT	-420 000	-1 400 000	
TULOT	126 000	420 000	
NETTO	-294 000	-980 000	
Koulun oppimisympäristön kehittäminen			
MENOT	-25 000	-25 000	
NETTO	-25 000	-25 000	
Koulunrakennuksen kehittämistoimet			
MENOT		-30 000	-1 500 000
NETTO		-30 000	-1 500 000
Elinympäristöpalvelut			
Maanosto			
MENOT	-170 000		
NETTO	-170 000		
Rivitalohuoneistojen peruskorjaus			
MENOT	-50 000		
NETTO	-50 000		
Metsolan palvelutalon peruskorjaus			
MENOT			-350 000
NETTO			-350 000
Kaavateiden perusparannus			
MENOT	-270 000	-25 000	-25 000
NETTO	-270 000	-25 000	-25 000
Putaalantien valaistus ja kunnostus			
MENOT	-50 000		
NETTO	-50 000		
Mustikkakankaan kaavatiet			
MENOT	-700 000		
NETTO	-700 000		
Leikkipaikat rakentaminen ja			

korjaaminen			
MENOT	-40 000		
NETTO	-40 000		
Rokuan fasilititeettipiste -hanke			
MENOT	-100 000		
TULOT	70 000		
NETTO	-30 000		
Liikennepuisto			
MENOT	-25 000	-180 000	
TULOT		126 000	
NETTO	-25 000	-54 000	
Verkoston laajennus, vesi			
MENOT	-40 000	-20 000	-20 000
NETTO	-40 000	-20 000	-20 000
Verkoston laajennus, viemäri			
MENOT	-40 000	-20 000	-20 000
NETTO	-40 000	-20 000	-20 000
Viemäriverkoston saneeraus			
MENOT	-150 000		
NETTO	-150 000		
Viemäripumppaamoiden automaatioiden uusinta			
MENOT	-20 000	-20 000	-20 000
NETTO	-20 000	-20 000	-20 000
Vedenottamoiden automaatioiden uusinta			
MENOT	-15 000	-15 000	-15 000
NETTO	-15 000	-15 000	-15 000
Infrakaluston hankinta (tutka, mitauslaitteet)			
MENOT	-15 000		
NETTO	-15 000		
Ruohonleikkuri			
MENOT	-27 000		
NETTO	-27 000		
Mustikkankankaan liittymän rakentaminen			
MENOT	-560 000		
TULOT	400 000		
NETTO	-160 000		
rivitalo, 8 asuntoa			
MENOT		-1 000 000	
NETTO		-1 000 000	

	TA 2022	TS 2023	TS 2024
UTAJÄRVEN KUNTA			
MENOT	-2 967 000	-2 835 000	-2 050 000
TULOT	596 000	546 000	0
NETTO	-2 371 000	-2 289 000	-2 050 000

10. RAHOITUSOSA

Rahoitusosassa esitetään varsinaisen toiminnan ja investointien sekä rahoitustoiminnan vaikutus maksuvalmiuteen. Valtuustolle sitovia eriä ovat antolainasaamisten lisäykset ja vähennykset, lainakannan muutokset kokonaizeränä sekä oman pääoman muutokset kokonaizeränä.

	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Toiminnan rahavirta					
Vuosikate	1 903 500	597 690	680 612	776 340	328 846
Satunnaiset erät					
Tulorahoituksen korjauserät	-120 597	-70 000	-20 000	-20 000	-20 000
Investointien rahavirta					
Investointimenot	-2 391 769	-3 055 000	-2 967 000	-2 835 000	-2 050 000
Rahoitusosuudet investointeihin	258 174	0	596 000	546 000	357 600
Pys.vastaavien hyöd. luovutustulo	125 722	70 000	20 000	20 000	20 000
Toiminnan ja investointien rahavirta	-224 971	-2 457 310	-1 690 388	-1 512 660	-1 363 554
Rahoituksen rahavirta					
Antolainauksen muutokset	-4 892	40 000	1 852 000	2 000	2 000
Antolainasaamisten lisäykset	-19 000		0		
Antolainasaamisten vähennykset	14 108	40 000	1 852 000	2 000	2 000
Lainakannan muutokset	847 590	2 418 000	-170 000	1 000 000	1 000 000
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	1 995 000	3 624 000	1 150 000	2 400 000	2 400 000
Pitkäaikaisten lainojen vähenn.	-1 147 410	-1 206 000	-1 320 000	-1 400 000	-1 400 000
Lyhytaikaisten lainojen muutos	0				
Muut maksuvalmiuden muutokset	489 768				
Oman pääoman muutokset					
Vaikutus maksuvalmiuteen	1 107 496	690	-8 388	-510 660	-361 554
Rahavarat 31.12.	2 570 549	2 571 239	2 562 851	2 052 191	1 690 637
Rahavarat 01.01.	1 463 053	2 570 549	2 571 239	2 562 851	2 052 191

Tavoitteet ja tunnusluk. tavoitearvot					
Toiminn. ja invest. rahavirran kert.	-1 039 759	-3 497 069	-5 187 457	-6 700 117	-8 063 671
Lainanhoitokate	1,59	0,55	0,55	0,59	0,31
Kassan riittävyys , pv	44	36	37	50	43
Sitova valtuustoon nähden					

10.1. Rahoitusosan tavoitteet ja tunnusluvut

Investointien omarahoitustavoite

Tavoitteena toiminnan ja investointien rahoituksessa tulee olla, että investoinnit rahoitetaan pitkällä aikavälillä omarahoituksella. Investoinnin omarahoitustavoitteen toteutuminen on osoitettavissa rahoitusosan Toiminnan ja investointien rahavirta -välituloksen kertymän avulla. Kertymän kehitystä tarkastellaan Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä -tunnusluvun avulla. Suunnittelukauden lopussa kertymän tulisi olla vähintään 0 tai positiivinen. Tällöin tavoite rahoittaa investoinnit omarahoituksella toteutuisi viiden vuoden tarkastelujaksolla. Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Rahavirta on suunnittelukaudella voimakkaasti negatiivinen.

Lainanhoitokykytavoite

Lainanhoitokykyä koskeva tavoitteeksi on perusteltua asettaa, että kunnan normaali tulorahoitus ilman satunnaiseriä on olennaisesti lainanhoitomenoja suurempi. Tavoitearvo lasketaan Lainanhoitokate -tunnusluvusta: $\text{Lainanhoitokate} = (\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$. Lainanhoitokate kertoo kunnan tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2, tyydyttävä, kun tunnusluku on 1–2 ja heikko, kun tunnusluvun arvo jää alle yhden. Tämä tunnusluku jää alle yhden talousarviovuonna sekä suunnittelukaudella. Kunnan tavoitteena on, että lainanhoitokate ei painu pysyvästi alle yhden.

Alla on esitetty kunnan lainakannan arvioitu kasvu. Suunnittelukaudella lainakannan kasvu on voimakasta.

11. TALOUSARVION SITOVUUS

Kuntalain 110 §:n mukaan talousarvioon otetaan toiminnallisten tavoitteiden edellyttämät määrärahat. Määräraha on valtuuston toimielimelle antama euromäärältään ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuutus varojen käyttämiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Määrärahat ja tuloarviot voidaan talousarviossa määrätä sitoviksi joko brutto- tai nettoperiaatteen mukaan. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään sitovuustasosta. Nettoperiaatella tarkoitetaan sitä, että valtuusto päättää talousarviossa tulojen ja menojen erotuksen määrärahana. Nettoperiaatetta on Utajärven kunnassa käytetty käyttötalousosan määrärahoissa.

TALOUSARVION MÄÄRÄRAHOJEN JA TULOARVIOIDEN YHTEENVETO			
Ulkoiset ja sisäiset	Sitovuus	Määrärahat	Tuloarviot
KÄYTTÖTALOUSOSA			
Hallintopalvelut	N	1 603 603	
Elinvoimapalvelut	N	770 623	
Hyvinvointipalvelut	N	13 249 281	
Sivistyspalvelut	N	5 954 369	
Elinympäristöpalvelut	N	993 757	
TULOSLASKELMAOSA			
Verotulot	B		10 699 000
Valtionosuudet	B		12 659 074
Korkotulot	B		2 520
Muut rahoitustulot	B		7 800
Korkomenot	B	115 000	
Muut rahoitusmenot	B	1 150	
INVESTOINTIOSA			
Hallinto- ja elinvoima	B	250 000	
Sivistyspalvelut	B	445 000	126 000
Elinympäristöpalvelut	B	2 272 000	470 000
RAHOITUSOSA			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	B		
Antolainasaamisten vähennykset	B		1 852 000
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	B		1 150 000
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	B	1 320 000	
Lyhytaikaisten lainojen muutos	N		
Vaikutus maksuvalmiuteen	B	-8 389	
TALOUSARVION LOPPUSUMMA		26 966 394	26 966 394

12. MUUN TASEYKSIKÖN KÄYTTÖTALOUSOSA JA SUUNNITELMA

Vesi- ja viemärilaitos toimii erillisenä taseyksikkönä elinympäristöpalveluiden alla. Toimintatulojen tulee kattaa toimintakulut ja investoinnit. Toimintaa tarkastellaan noin viiden vuoden aikajänteellä talouden näkökulmasta. Vesijohtoverkoston haasteena on kunnan laita-alueiden käyttäjien väheneminen. Vähäinen käyttö on pakottanut tekemään vesijohtoverkostossa useaan paikkaan linjojen ääripisteisiin jatkuvia ”juoksupisteitä”.

Investointitarvetta tulee olemaan lähivuosien aikana mm. Mäntyvaaran runkovesijohdon osalta. Etäluettavien vesimittareiden käyttöönotto on aloitettu vuodesta 2020 alkaen asentamalla mittarit keskeisimpiin isoihin kulutuspisteisiin ja kaikkiin uusiin liittyisiin.

Viemäriverkoston osalta vuotovesien määrä on edelleen ongelma, vaikka koko verkosto järjestelmällisesti saneerattiin 1995–2005 välisenä aikana. Kirkkotien varresta on jo saneerattu n. 200 metrin mittainen viemäriosuus, jossa vuotojen syyksi paljastui vuotavat tiivisteet. Vuotovesimittauksia on tehty ja saneerauskohteena on vuonna 2022 Jäähalli-Nahkurintien pumppaamo välinen viemärirunkolinja n. 600 m. Korjaukseen on varattu määräraha vuodelle 2022. Saneeraustarpeen kartoitusta jatketaan edelleen kesällä 2022 tehtävillä vuotovesimittauksilla.

Vesijohtoverkosto kattaa koko kunnan alueen n. 98 %:sti. Vedenottamoita on 9 kpl. Vesijohtoverkoston saneeraus taajaman alueella ja yhdysvesijohto Ahmas-Kormu on oleellisesti parantanut jakeluvarmuutta. Veden myynti on vuosien saatossa hieman laskenut ollen nyt n. 220 000 m³ vuodessa. Tässä tasossa myynnin oletetaan pysyvän jatkossakin. Veden hinta vuonna 2022 on 1,36 €/m³ alv 0 %.

Vedenlaadun ja jakelun varmistamiseen on jo varauduttu hankkimalla vedenottamoille UV-laitteita ja varavoimakoneita. Vuonna 2004 luovuttiin omasta jäteveden puhdistamosta ja siirtoviemäri Ouluun otettiin käyttöön. Viemäriverkostoa on saneerattu järjestelmällisesti 1995–2004 välisenä aikana. Saneerauksilla on saatu pienennettyä vuotovesimäärä, mutta edelleenkin vuotovettä tulee liikaa viemäriverkoston. Jäteveden hinta on vuonna 2022; 2,92 €/m³ alv 0 %.

TULOSLASKELMA ulk.+sis.	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2022	TS 2023
Myyntituotot	636 692	684 610	733 880	733 880	733 880
Muut tuotot					
TOIMINTATUOTOT	636 692	684 610	733 880	733 880	733 880
Henkilöstömenot	-113 589	-161 680	-191 774	-193 692	-195 629
Palvelujen ostot	-323 226	-280 040	-282 304	-285 127	-287 978
Aineet, tarvikkeet ja tavar.	-96 771	-92 480	-106 880	-107 949	-109 028
Muut kulut	-11 191	-14 390	-15 390	-15 544	-15 699
TOIMINTAKULUT	-544 777	-548 590	-596 348	-602 311	-608 335
TOIMINTAKATE	91 915	136 020	137 532	131 569	125 545
Poistot	-145 001	-135 700	-126 180	-135 700	-135 700
LIIKEALI-/YLIJÄÄMÄ	-53 086	320	11 352	-4 131	-10 155
Korvaus po.sta	-89 698	-89 698	-89 698	-89 698	-89 698
ALI-/YLIJÄÄMÄ ENNEN VAR.	-142 784	-89 378	-78 346	-93 829	-99 853
Poistoeron lis(-), väh.(+)	18 330	18 330	18 330	18 330	18 330
Vapaaeht.var.lis(-), väh(+)					
TILIK.ALI-/YLIJÄÄMÄ	-124 454	-71 048	-60 016	-75 499	-81 523

RAHOITUSOSA	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2022	TS 2023
Toiminnan rahavirta	-142 784	-89 378	-78 346	-93 829	-99 853
Poistot	145 001	135 700	126 180	135 700	135 700
Investointimenot	-31 522	-80 000	-280 000	-75 000	-75 000
Investointitulot	0	0		0	
Investointien rahavirta	-31 522	-80 000	-280 000	-75 000	-40 000
Toiminn. ja invest. rahavirta	-29 305	-33 678	-232 166	-33 129	-39 153
YHDYSTILI					
Liittymämk.velka muutos	24 800	0		0	0
Lyhyt.aik.saam.muutos	-153535				
Lyhyta.velat muutos	80857				
YHDYSTILIN MUUTOS	-77 183	-33 678	-232 166	-33 129	-39 153

Sisäinen korko

Vuoden 2001 aloittavassa taseessa vesilaitokselle eriytetystä peruspääomasta on peritty sisäistä korvausta sijoitetulle pääomalle 6 %:n mukaan, $1\,494\,973,63 \text{ €} \cdot 6\% = 89\,698 \text{ €}$. Sisäinen korvaus on laskennallinen. Korvausta ei suoriteta.

Sisäiset lainat ja peruspääomasijoitus talousarviossa

Vuosina 2022–2024 ei ole osoitettu sisäistä lainaa eikä peruspääomasijoituksen muutosta.

Muun taseyksikön toiminnalliset tavoitteet ja suunnitelma

Vesi- ja viemärilaitos laajentaa verkostoa sitä mukaan, kun kunnassa rakennetaan uusia kaava-alueita tai liitetään olemassa olevia kiinteistöjä verkoston piiriin. Vanhempien verkosto-osuuksien saneerauksiin täytyy varautua talousarvion puitteissa tulevana vuosina. Vedenottamoiden ja jätevedenpumppaamoiden (29 kpl) tekniikkaa uusitaan vuoden 2022 aikana. Korjauskustannuksia arvioidaan olevan 30–40 000 € vuodessa.